

Radosna

MISIJSKI LIST

vijest

Misionarovi pohodi donose
pomirenje i zajedništvo

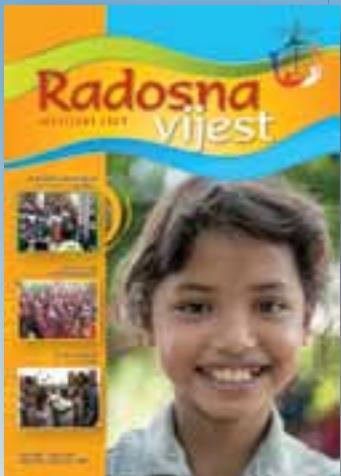

Tjedan zvanja
u župnoj zajednici

Poziv za odlazak
u misije

Apostolat molitve

„Da vjeroučitelji mogu biti svjedoci,
živeći život u skladu s vjerom koju
navještaju“

Sadržaj

Uvodnik

U središtu

Iz života naših misionara

Intervju

Apostolat molitve

Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz dnevnika jednog misionara

Misijski velikani

“Dice nima! A kako ćemo?”	3
Gdje je Bog?	4
Misionarovi pohodi donose pomirenje i zajedništvo.....	6
Poziv za odlazak u misije	8
Ruanda, zemlja osmješa ili....	9
Tjedan zvanja u župnoj zajednici.....	10
Nigerijski kršćani predani molitvi i vjeri	12
Misijska nakana za rujan	14
Otvoreno srce za druge	15
Darovi za Ruandu i Nepal	16
Posjet misionarke iz Konga.....	17
Plodonosna suradnja	17
Prvopričesnički dar za misije	17
Nova djelatnica u Nacionalnoj upravi PMD BiH	18
“Mučenik” za fetiše	19
Blaženi Jean-Martin Moyë.....	21
Spomen na vlč. Josipa Racana.....	23

Impressum

Izdavač: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini

Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** don Ivan Štironja

Godišnja preplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD

Tisk: Grafička Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 1000 ZAGREB
Tel. 01/56 35 055, Fax 01/46 69 254
E-mail: missio.croatia@zg.ht.hr
web: www.misije.hr

Kunski ţiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje “Opis plaćanja” navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.misijo.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

"Dice nima! A kako čemo?"

Nedavno sam, na Veliku Gospu, bio gost u marijanskому svetištu na otoku Visu. Bilo je vruće, ali i čarobno lijepo... Tog dana u sedam sati svetu misu i propovijed imao je jedan postariji brat franjevac, dok smo mi ostali svećenici isповijedali. Njegovu propovijed sam čuo isprekidano, a jednu od misli uspio sam zapamtiti: "Dice nima! A kako čemo?" – pitao je propovjednik svoje slušatelje. Odmah sam znao da će to biti naslov mojeg uvodnika za rujan!

Name o *dici* koje nema i o pitanju *kako čemo* propovjednik je razgovarao s vjernicima koji su većinom bili u poodmakloj dobi. Pomalo smiješno, reći ćete, ali za mene vrlo zanimljivo. Zanimljivo zato jer su stari (i bolesni) pravi ključ za novu evangelizaciju kod nas.

Kaže se da je nova evangelizacija usmjerena prema onima koji su se udaljili od Crkve u zemljama starog kršćanstva. Ako je kršćanstvo kod nas uistinu "staro", onda s takvim "stарим" treba računati. Sa "старим" treba pronaći put do svih ostalih. To je božanska logika.

Kao što znamo, u novoj se evangelizaciji ne radi o ponavljanju nečega što je učinjeno loše ili ne funkcioniira, nego je odlučeno ići novim putovima ususret promijenjenim uvjetima s kojima Crkva danas živi. Jedan od tih "promijenjenih uvjeta" prazne su crkve. A "novi put", kako ih napuniti, stariji su vjernici. Oni dolaze u crkvu i znaju "tajnu" kako ju napuniti. A među stariima posebni su oni koji su bolesni. Znak da smo to već u jednoj mjeri shvatili mnogobrojni su radio i TV prijenosi nedjeljnih svetih misa, koji služe onima koji ne mogu doći u crkvu – stariima i bolesnima.

Iza njih stoji cijela obitelj i kad njima posvećujemo pažnju, znači da ju dajemo svim članovima obitelji. Oni su tako ključ do srca cijele obitelji i sigurnost za sretniju budućnost Crkve na našim prostorima. Po njima, po starijima, "nova" će evangelizacija biti uspešna, i bit će djece, i oko ognjišta, i oko oltara.

Znamo da župnici ne mogu uvijek biti na TV-u i na radiju da bi ih bolesni i stari čuli i vidjeli, ali postoji jedan način, siguran, kako ih uvijek mogu vidjeti – to su redoviti tjedni posjeti bolesnicima. Takvi posjeti bolesnicima siguran su put obnove župne zajednice.

Ubrzo nakon što će se početi s takvom praksom, pročut će se među vjernicima da njihov svećenik redovito posjeće stare i bolesne i svi će biti dirnuti njegovom dobrotom, jer će im svećenik svjedočiti Isusovo milosrđe. Kad to postane redoviti dio župnog pastoralra, ako dakle svećenik ustaje, zadobit će naklonost sviju. I lice njegove župe postupno će se obnoviti. A to je onda nešto sveto – nova evangelizacija. To su misije. Ako je istina da nam narod sve više stari, onda nema druge nego računati sa stariima. I bit će *dice!*

Piše vlč. Antun Štefan

Bog – u kršćanskoj zajednici (I)

Gdje je Bog?

Piše dr. Milan Šimunović

U prošlim prilozima razmišljali smo o slici kršćanskoga Boga, na temelju objave (Biblije) i učenja Crkve, sa željom da se još više uvjerimo da naš Bog nije nekakav usamljenik, već trojstven (Otac, Sin i Duh Sveti), tri osobe iste naravi, koje žive u vječnoj ljubavi te beskrajnu i potpunu zajedništvu. Taj trojstveni Bog objavio se u Isusu Kristu, kao Bog-zajedništvo i Bog-poslanje.

Gdje Boga susresti?

Kao ljudi, obdareni od Boga razumom, želimo ne samo iz radoznalosti, nego iz žive potrebe znati nešto više. Dok vjerujemo Božjoj trojstvenosti, koja nam ostaje veliki misterij, ipak se ne prestajemo pitati gdje je i kako ga susresti. A to pitanje postavljaju nam i oni koji ne vjeruju kada vide da se nalazimo u istim nevoljama kao i oni, a da "taj Bog" ne intervenira kako bi čovjek očekivao.

Ne samo stari naraštaj, već i mnogi mladi, jer su tako učili, na pitanje "gdje je Bog" katekizamski odgovaraju: *Bog je na nebu, na zemlji i na svakom mjestu*. Očito taj odgo-

vor nije životno dostatan. Tu se ne govori da je Bog "među ljudima". I zato ga čovjek želi nekako približiti. Općepoznata je činjenica u svim religijama da je to ljudi mučilo i zato su nastojali božanstvo imati "u svojoj sredini", što se na poseban način vidi u mnogim poganskim plemenima afričkih i azijskih zemalja. Tomu božanstvu, odnosno bogu ili bogovima, gradili su se velebni hramovi, prinosele žrtve, klanjalo mu se, želeti na neki način njime i manipulirati, u smislu da mu se daju žrtve, a onda on mora uzvratiti svojom zaštitom.

Očito i suvremenoga čovjeka muči to pitanje, makar to uvijek ne pokazuje, pa i nesvesno želi imati "kumire" i "idole" kojima će se klanjati. Odатle i među tolikim obrazovanim ljudima pojava praznovjerja. Jer, kaže se, čovjek u što ili u koga mora vjerovati, sam sebi nije dosta, koliko god to ne priznaje. I nemalen broj suvremenih kršćana u opasnosti je da "skrene", da se uključi u sekte koje mu nude "instantna" rješenja, odnosno "boga" koji će biti "na raspolaganju". Drugi pak, uvjereniji i praktičniji vjernici, ne zadovoljavaju se navedenim starim odgovorom da je Bog "gore, ovdje i svugdje", pogotovo u crkvama i u nekim znamenitijim svetištima, a to

znači da je najmanje među ljudima. Čovjeka uhvati muka, kao što smo već ranije razmišljali, upravo kada osjeti da je Bog "odsutan". I zato se pita gdje ga naći, gdje se sigurno susresti...

Neprilike s nebom!

Razumljivo je da svatko od nas na pomisao o Bogu, barem u prvi mah, odmah pomisli na ono "što je gore", te uzdiže pogled prema nebu. Uostalom, u molitvi koju nas je Isus naučio kažemo: "Oče naš koji jesi na nebesima". Priznali to mi ili ne, bez obzira na to koliko poznavali Bibliju i na kojem se stupnju vjere nalazili, i nesvesno Boga smještamo nekamo dalje – "gore", nekad i iz razloga jer ga se plašimo da nas ne "vidi" i kazni.

Dakako, pritom će već stari katekizmi uskočiti s odgovorom da nebo nije prostor nego stanje, a to znači da Bog nije negdje "gore", već posvuda. Ali to ne znači da nam ne ostaje zagonetka neba kao takva. Vodimo računa o činjenici da izraz nebo nije samo nešto što spada u domenu astronoma i astronauta, već je to dio našega ljudskog iskustva, koje ipak razlikuje fizičko nebo, koje je iste naravi kao i zemlja, za razliku od tzv. Božjeg neba, koje je ipak nešto drugo.

Već je starozavjetni čovjek držao nebo nečim različitim od zemlje, nešto što okružuje zemlju i zajedno s njom označava cijeli svemir, nešto što je neistraživo, zapravo misterij, koji izmiče čovjekovoj spoznaji, premda mu je i zemlja u mnogočemu tajna. Ipak je to nebo, makar i u pjesničkoj slici, smatrao Božnjim "sjedištem": "Nebo je nebo Jahvino a zemlju dade sinovima čovječjim." (Ps 115, 16) Tako je običan čovjek sve "materijalizirao" i Boga smještao u nebeske dvorove, kao što uostalom i danas govore neki kršćanski tekstovi i pjesme. Takvo nebo, štoviše nebesa, dobivaju religiozno obilježje. Ipak, Stari zavjet u cjelini govori o tome da Božja slava nadvisuje sve, pa i nebesa, zapravo ispunja cijeli svemir.

Zadatak nove evangelizacije jest, uz ostalo, načiniti odmak od prostorne predodžbe neba, štoviše truditi se da Božje nebesko prebivalište shvatimo kao njegovu transcendentnost, a to znači da sve nadilazi kao izvor života svega, ponajprije čovjeka. I premda je Bog posve drugi i drugačiji, nje-govo je nebesko kraljevstvo ipak svugdje. Tako se prisutnost neba nužno odražava na ovoj zemlji, jer je to zakriljujuća Božja prisutnost. Zato je razumljivo da nehom – rajem nazivamo ono što čovjeka čeka, što mu je pripravljeno, bivanje s Bogom. Iz te Božje visine, ali i blizine, silazi andeo Gabrijel da navijesti dolazak Spasitelja, koji će pokazati da se nebo – raj sastoji u prisnu sjedinjenju s Bogom i njegovim izabranicima.

Kršćanska zajednica – "praksa neba na zemlji"

Isus govori o kraljevstvu nebeskome, o Božjem kraljevstvu, koje je čovjeku pripravljeno kao vječna nagrada. Zapravo, radi se o prisutnosti koja opkriljuje svijet, koju je Isus došao posvjedočiti i pozvati da se za nju, zapravo za Boga, opredijelimo. Od presudne je važnosti da mu povjerujemo da se ne radi o nekakvoj čudnovatoj i dalekoj stvarnosti. Naprotiv, to je

svijet koji je njegov i koji predstavlja njegovu i čovjekovu najozbiljniju i najsretniju stvarnost. Isusova su djela nebeska, on daje "kruh s neba", dakle nešto što jedino čovjeka može ispuniti i usrećiti.

Na taj način oni koji Isusu vjeruju, već su na neki način s njime u nebu, gdje je on "izašao", a to znači u Božjoj stvarnosti. I Isus ima cilj spojiti nebo i zemlju, da bi zemlja bila prožeta svakim nebeskim blagoslovom, čime se uspostavlja kraljevstvo nebesko već na zemlji. Tako se obistinjuje molba u Očenašu da volja Božja, njegova očinska ljubav bude sveobuhvatna, a to znači "kako na nebu tako i na zemlji". Tako se nebesko sa zemaljskim spaja u jedinstveno Božje kraljevstvo, što je bilo razdvojeno Adamovim neposluhom i što se, nažalost, po našim grijesima događa kada odbijamo Božje pozive. Ipak, u Isusu je otvorena i zajamčena mogućnost sigurne pobjede života nad smrti, a to znači prekid strašne podvojenosti neba i zemlje, Boga i čovjeka. Nakon što je izvršio poslanje i "sjeo s desna Bogu", on je zapečatio novi savez između neba i zemlje, što je vrlo znakovito označeno u događaju njegova krštenja na Jordanu: "I gle! Otvoriće se nebesa i ugleda Duh Božjega gdje silazi kao golub i srušta se na nj..." (Mt 3, 16)

Bog u Isusu jamči svoju trajnu prisutnost. On poziva ljudе u zajedništvo s Bogom i međusobno. Jer njegov je cilj bio i ostaje da od ljudi načini zajednicu onih koji će živjeti u zajedništvu s njime i međusobno. Štoviše, Bog, za koga već Stari zavjet kaže da mu je "milina boraviti među sinovima ljudskim", sada u Isusu po Duhu Svetome ostaje trajno s ljudima, koji će njegovu ljubav širiti u svijetu, čineći ga Božnjim kraljevstvom. I svugdje gdje se budu okupljali, posebice na liturgijskim slavlјima, oni će se susretati s Bogom.

I dalje nam Bog ostaje misterij (zajedništvo triju božanskih osoba), a slično imamo i drugi misterij, to jest zajedništvo Boga i ljudi u Kristu (Crkva). Ipak ono se razot-

Već je starozavjetni čovjek držao nebo nečim različitim od zemlje, nešto što okružuje zemlju i zajedno s njom označava cijeli svemir, nešto što je neistraživo, zapravo misterij, koji izmiče čovjekovoj spoznaji, premda mu je i zemlja u mnogočemu tajna. Ipak je to nebo, makar i u pjesničkoj slici, smatrao Božnjim "sjedištem": "Nebo je nebo Jahvino a zemlju dade sinovima čovječjim." (Ps 115, 16) Tako je običan čovjek sve "materijalizirao" i Boga smještao u nebeske dvorove, kao što uostalom i danas govore neki kršćanski tekstovi i pjesme. Takvo nebo, štoviše nebesa, dobivaju religiozno obilježje.

kriva po određenim znakovima, mi kršćani kažemo: po sakramentima, a najviše po ljubavi, po kojoj će svijet najviše upoznati da smo Božji, da je Bog Emanuel – *s nama Bog*. Isus je temelj zajedništva između Boga i ljudi, sigurno jamstvo da se nebo (raj) ostvaruje već na zemlji, štoviše on postaje susret, zagrljav i neraskidiv vez između Boga i ljudi. Zato istinski kršćanin više Boga ne smješta nekamo daleko – "gore", jer je *s nama* i među nama, makar ne tako dohvativ kako bismo mi željeli. A to je i razlog najveće kršćanske radosti, koja se hrani isčekivanjem novog neba i nove zemlje, što je Bog pripravio onima koji ga ljube i provode njegov program spasenja. Dakako, makar je spasenje Božji dar, ipak se ostvaruje uz uvjet da stvaramo takvo zajedništvo, u obiteljima i kršćanskim (župnim) zajednicama, koje bi bile "praksa neba na zemlji". Težak, ali perspektivan zadatak. Jedino takve zajednice mogu naslijedovati Boga poslanja, odnosno biti misionarske, prenositeljice njegove ljubavi. O tome ćemo nešto više razmišljati u novim nastavcima.

SUŠRET S MISIONAROM

FRA PEROM ČUIĆEM

Misionarovi pohodi donose pomirenje i zajedništvo

Fra Pero Čuić, član hercegovačke franjevačke provincije, misionar je u Demokratskoj Republici Kongu od 1985. godine. Trenutačno je župnik u Župi Kibula, u Biskupiji Kamina, Metropolija Lubumbashi, u jugoistočnom dijelu zemlje. DR Kongo ima oko 65 milijuna stanovnika, na površini od 2 350 000 km². Oko 50 % stanovništva su katolici, a ostali su protestanti različitih denominacija, muslimani i pripadnici domaćih autohtonih religija.

Evangelizaciju područja današnje Biskupije Kamina započeli su belgijski franjevci flamanske provincije 1918. Za to i drugo šire područje, na kojem je kasnije osnovano više biskupija, osnovana je 1922. Apostolska prefektura Lulua i Katanga, koju je vodio misionar fra Camille Valentin Stappers, koji je 1934. godine imenovan prvim biskupom, a prefektura je u isto vrijeme uzdignuta na apostolski vikariat. Biskupija Kamina osnovana je 1971. i ujedno za prvog biskupa dobila domaćeg sina – mons. Barthélémyja Malungu. Od 1990. biskup je mons. Jean-Anatole Kalala Kaseba. Na području Biskupije, koja obuhvaća površinu od 73 479 km², živi oko 1,4 milijuna stanovnika, od kojih je oko 400 000 katolika. Biskupija ima 30 župa i 55 svećenika, 40 biskupijskih i 15 redovničkih, te 85 redovnica, iz različitih družbi. U osam župa, od kojih su im tri povjerene trajno, djeluju franjevci Provincije sv. Benedikta Afrikanca: Belgijanci, Poljaci, Hrvati i domaći Kongoanci.

Hercegovački franjevci

Kad je fra Pero stigao u DR Kongo, tamo su već djelovali franjevci hercegovačke provincije: fra Blago Brkić, fra Ante Kutleša, fra Filip Sučić i fra Stojan Zrno. Neko vrijeme u DR Kongu su bili franjevci iste provincije: fra Ante Ivanović i fra Jozo Vasilj.

Veliko je područje rada misionara franjevaca u Biskupiji Kamina. Na prvom je mjestu naviještanje evandelja, pastoral i katehizacija. U postojećim misijskim župama i onima koje su osnivali izgradili su brojne crkve i župne kuće, a manje crkve i kapele u udaljenim misijskim postajama. Radili su na različitim drugim područjima života, posebno na karitativnom, socijalnom i kulturnom, ali i u graditeljstvu za potrebe lokalnih zajednica. Podigli su brojne škole i ambulante, izgradivali vodovode, ali i mostove. Posebno valja istaknuti prevoditeljski rad fra Blage Brkića, koji je sa suradnicima preveo na domaći jezik kiluba *Bibliju* te mnoge druge knjige, ponajprije liturgijske i katehetske.

Fra Pero je, nakon šestomjesečnog učenja francuskog jezika u Belgiji, došao u Misiju Kayeye, gdje su djelovali fra Blago i fra Filip. Prvih nekoliko mjeseci učio je jezik kiluba. U Misiju Kikonja premješten je 1987. Kasnije je bio u dvjema župama u biskupijskom središtu Kamini. U tima četirima misijama uvijek je radio zajedno s kojim od subraće, a vrlo često je zamjenjivao svećenike koji su odlazili na odmor i oporavak te je dobro upoznao gotovo cijelu Biskupiju. Proveo je uz to i četiri godine kao gvardijan u samostanu u Lubumbashiju.

Pastoral i katehizacija

Od 2000. godine je u Misiji Kibula, koja je osnovana iste godine i otada djeluje kao misionar samostalno. Što se tiče podizanja objekata, trebalo je u svemu početi ispočetka. Mjesto Kibula ima oko 20 000 stanovnika, a osim sjedišta misija ima još sedam sela, od kojih su dva veća: Luvua, s oko 600 katolika, i Kishiko, s oko 300 katolika. Katolika u misiji je oko četiri tisuće. Misija

prostorno obuhvaća prostor otprilike $25 \text{ km} \times 5 \text{ km}$, i to je jedna od manjih župa u biskupiji. U sjedištu mije postoji katolička osnovna škola, koja traje šest godina, a pohađa ju oko tisuću učenika, i srednja škola, koja traje isto šest godina, a ima oko 200 učenika. U mjestu ima i više drugih privatnih osnovnih i srednjih škola, koje pripadaju različitim vjerskim zajednicama. Pohađanje škole se plaća, jer se prihodima od školarine plaćaju učitelji i pokrivaju drugi troškovi škole. Nedostatak novca je razlog nepohađanja škole ili prekida školovanja. Gdje god postoje katoličke škole, župnik je obično ravnatelj u osnovnoj ili prefekt u srednjoj školi. Ako župnici ne mogu, uza svoju župničku službu preuzeti obvezu u školi, onda biskup na njihov prijedlog imenuje drugu osobu. U tri misijske postaje postoje manje katoličke škole, u kojima vjeroučitelj ili učitelj drži vjeroučitelj ili učitelj drži vjeroučitelj, a u mjestima gdje nema škole, mjesni vjeroučitelji imaju vjeroučitelj u crkvama. Neke crkve su od betonskih blokova ili pećene opeke te pokrivenе limom, a neke su izgrađene od opeke, pećene na suncu i pokrivenе travom.

U sjedištu župe fra Pero ima svaki dan svetu misu u šest sati ujutro u dvorani koja je postupno proširivana, a koja služi kao privremeni bogoslužni prostor, dok se ne završi župna crkva, koja je upravo u gradnji. Svakodnevno se na misnom slavlju okupi od 100 do 150 kršćana, a među njima su i katekumeni – kandidati za primanje sakramenata kršćanske inicijacije, a to su djeca od 10 godina i starija te mladi i odrasli. Nedjeljom su dvije svete mise: u sedam i devet sati, a bogoslužje je vrlo svečano s puno pjevanja, sviranja na tradicionalnim instrumentima i plesa. Svi vjernici ne mogu nedjeljom na djema misama stati u privremenu crkvu, nego ih puno ostane izvan dvorane i trijema. Svaki tjedan misionar ima misu u osnovnoj i posebno u srednjoj školi.

Misijska putovanja po selima

Prvi misionarov suradnik je vjeroučitelj, koji ga uz ostale svoje aktivnosti prati na putovanja u udaljene misijske postaje po selima. Obično pohađa misijske postaje automobilom 4-5 puta godišnje, a dvije, koje su veoma udaljene i nepristupačne

za obilazak vozilom, pohađa jednom godišnje pješke, a pješačenje traje oko osam sati.

Misionar obično u selu ostaje jedan dan. Dode poslijepodne, oko dva sata, te odsjeda kod, kako oni kažu, šefa kršćana. Zatim dolaze vjernici pozdraviti svojeg župnika te kratko razgovaraju. Svećenika dolaze pozdraviti i kršćani drugih kršćanskih crkava koji žive u selu te pripadnici tradicionalne domaće vjere. Zatim opširnije razgovara sa šefom kršćana i vjeroučiteljem, njihovim savjetnicima, a to su obično: jedan muškarac, žena i mladić, tako da su zastupljeni svi župljani. Razgovara se o životu kršćanske zajednice tijekom protekla vremena, ostvarenim planovima i poteškoćama s kojima se zajednica suočava. Ako ima kakvih međuljudskih problema, nastoji ih se rješiti. To su najčešće krađe, svade i trudnoće djevojaka kada muškarci izbjegavaju preuzimanje odgovornosti sklapanjem ženidbe. Ako ima velikih problema, pozivaju se osobe koje su to izazvale i savjetuje ih se kako rješiti poteškoće. Sve se pokušava ispraviti na kršćanski način, pomirenjem zavađenih osoba i preuzimanjem odgovornosti za pogrešne postupke. Takvi razgovori nekada traju pola sata, a ako ima puno neriješenih slučajeva, i puno duže. Pred večer svećenik ima ispit kandidata za sakramente, provjerava kako su usvojili gradivo vjeroučaka i naučili molitve. To je i prigoda za provjeru dokumenata za ženidbu.

Zatim je večera, na kojoj su, uz vjeroučitelja, u pratinji ponekad i šef kršćana te domaći vjeroučitelj. Jedu obično kod šefa kršćana ili vjeroučitelja, a hranu spremaju njihove žene. Pripreme svježu ili sušenu ribu, nešto domaćeg povrća koje zovu manjok ili nešto drugo, a za ručak idućeg dana ponude ponekad i kokoš, svinjsko meso ili meso antilope, već prema svojim mogućnostima. Poslije večere svi se okupe kod šefa kršćana na molitvu *Krunice*, a između desetica pjevaju liturgijske pjesme. Zatim slijedi pouka i priprema sa sakramente krštenja, ispovijedi, pričesti. Razlaze se oko 22 ili 23 sata. Ujutro je oko sedam sati ispovijed, a zatim misa. Slijedi ručak, nakon kojeg je opet prigoda za razgovor te rastanak i odlazak u sljedeće selo.

DR KONGO
– fra Pero Čuić

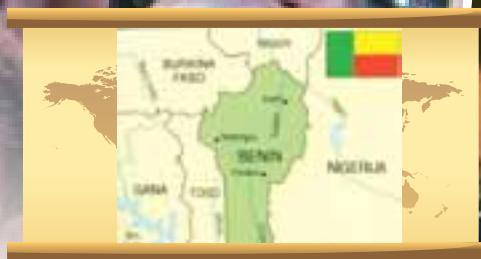
Poziv za odlazak u misije

Bog je imao sa mnom svoje planove. Kao mlada redovnica radila sam u staračkom domu u gradiću Štimlju, na Kosovu. Citajući misijski list Radosnu vijest i knjige o misionarima, oduševila sam se za misije, svjesna svojih nedostataka. Želju za odlaskom u misije nosila sam u sebi više godina. Pitala sam o tome svoje poglavarice, da saznam kako one gledaju na moju želju, ali u to vrijeme u našoj Družbi Marijinih sestara nije se govorilo o odlasku u misije.

Vrijeme je prolazilo, a ja sam se uglavnom pomirila s postojećim pristupom glede misija. Tek od vremena do vremena pojavila se u meni pomisao na misije, kako bi bilo lijepo otići u Afriku i pomagati najsiromašnjima i živjeti siromašno. Nakon sedam godina rada u Kosovu poglavarice su me premjestile na službu u starački dom u Apatin. Tamo sam se lijepo uklopila u zajednicu, u kojoj su bile uglavnom mlađe sestre. U to vrijeme bilo je, hvala Bogu, puno zvana. Složno smo radile u domu i bilo je puno veselja. Vrijeme je prolazilo. S jednom sestrom čitala sam misijske članke i to nas je jako oduševilo za odlazak u misije. Često smo razgovarale o misijama i odlučile konačno pitati naše poglavarice za njihovo mišljenje. Iz odgovora smo shvatile da to ne će ići tako brzo. Bile smo sretne što nas nisu odbile, pa makar treba čekati koju godinu. Kasnije smo

BENIN
– s. Maristela Galić

saznale da ima još sestara koje žele poći u misije. U Apatinu sam radila 10 godina.

U to vrijeme u misijama u Beninu bili su naši svećenici vlč. Franjo Jačmenica i vlč. Antun Štefan te je izbor za naše buduće misijsko služenje bio Benin. Prije odlaska bilo je potrebno učiti francuski jezik te smo na nekoliko mjeseci otišle u Belgiju k jednim redovnicama. Kad smo se vratile iz Belgije, počele smo se polako pripremati za odlazak u nama nepoznat i dalek Benin, gdje još nije bilo niti kuće za nas.

Dana 16. prosinca 1988. krenula sam sa s. Dorotejom Dundjer iz Zagreba, a idući dan smo stigle na naše misijsko odredište. Dočekali su nas u zračnoj luci tadašnji biskup, naši misionari i još nekoliko drugih svećenika. Smjestili su nas k domaćim redovnicama, kod kojih smo ostale osam mjeseci. Za to vrijeme biskupija je dovršavala uređenje kuće u kojoj ćemo biti smještene.

Redovničke službe

U mjestu Affamey Marijine sestre su od početka u dispanzeru pružale zdravstvenu skrb, posebno za novorođenu djecu, trudnice i majke, a odlazile su lječiti bolesnike i u okolna mjesta. U mjestu Malanhoui naša je glavna kuća, u kojoj je i novicijat. Tu sestre šivaju crkveno ruho te obilaze stare i nemoćne osobe. Imamo domaće sestre Beninke, pa imamo

i više zajednica. Svaka zajednica ima povrtnjak u kojem se uzgaja razno povrće i voćnjak s bananama, narančama, limunom, papajama... Sestre drže domaće životinje: kokoši, ovce, svinje, zečeve...

Prije nekoliko godina proširilo se područje našeg služenja te je na sjeveru Benina, u mjestu Biro, otvoren internat za djevojčice i dispanzer, a kasnije je otvoren i internat za djevojčice u Affameyju. Ja sam u zajednici u glavnem gradu Porto-Novu s dvije domaće sestre. Jedna sestra radi u bolnici, druga ide u srednju školu, a s nama su i dvije djevojčice koje idu u školu. Uređujemo župnu crkvu i brinemo se za pranje crkvenog ruha. Sretni smo da u našoj župi imamo kapelu vječnog klanjanja te se brinemo da bude održavana i uredna. Danju i noću kapela je otvorena župljanim i ostalim kršćanima koji rado navraćaju i provode vrijeme u molitvi. Župnik nam je povjerio da u jednu četvrt naše župe nosimo svetu pričest bolesnicima. Po našim dragim dobročiniteljima mi redovnice pomažemo školovanje djece. Povremeno se pojedina školska djeca presele k svojoj rodbini ili drugamo, pa izgubimo vezu s njima te nam to otežava izještavanje kumova o uspjehu djece u školi.

Godina posvećenog života

Na našim sastancima susrećemo brojne redovnice u našoj Biskupiji Porto-Novo. Sestre su oduševljene što

Ruanda, zemlja osmjeha i...

je papa Franjo proglašio Godinu posvećenog života. Bilo je govora da pojačamo molitve za nova redovnička i svećenička zvanja, koja nedostaju u našem vremenu. Molitve i žrtve prikazujemo osobito za mir u svijetu, za našu svetu majku Crkvu i za cijeli svijet. Želimo svoje služenje ugraditi, što više možemo, na veću slavu Božju. Neka naš život bude usmjeren samo prema Gospodinu, koji je prošao muku i neopisive patnje prije ulaska u svoju slavu. Neka naše srce ne bude navezano ni na jednu zemaljsku stvar. Naša Nebeska Majka i naši svetci neka nam u svemu pomognu.

Zahvala dobročiniteljima i suradnicima

Ovog ljeta bila sam na odmoru u dragoj domovini i uglavnom provodila vrijeme u zajednicama svoje družbe. Bilo mi je veoma lijepo sudjelovati u dnevnom redu, molitvama, misama i radu. Sestre su mi omogućile primjereni odmor i oporavak da bih prikupila snagu za daljnji rad u misijama.

Svim dragim čitateljima *Radosne vesti*, svim prijateljima misija, posebno onima koji pomažu naš rad u Beninu, izražavam veliku zahvalnost. Ne mogu niti zamisliti kako bi nam bilo bez molitvene povezaniosti s vama. Posebno vam hvala za materijalnu pomoć, kako za naše potrebe, tako i za školovanje djece. Bez vas, jednostavno, ne bismo mogli. Naša lijepa domovina ima vrlo mnogo plemenitih ljudi, koji ne žive samo za sebe, nego uvijek i za druge. Svi prolazimo razne kušnje, ali nam dragi Bog daje mogućnost da se izgrađujemo i da nam srca budu čista. Neka Isus i njegova i naša Nebeska Majka Marija budu naše najveće blago!

Moje trenutne životne okolnosti dopuštaju mi da ostvarim želju za odlaskom u Afriku kao volonterk. Iz perspektive tek pridošle osobe, stoviše, prvi puta dospjele u Afriku, prevladava oduševljenje prekrasnom prirodom. To traje sve do prvog susreta s ljudima i spoznajom njihove stvarnosti. Tada preplavljuju emocije, koje su stalno prisutne, samo što ipak naučimo živjeti s njima u tom okruženju.

Mjesto Kivumu, u Ruandi, nalazi se usred prekrasne prirode, s puno zelenog raslinja i raznoga sitnog cvijeća koje proviruje iz trave. Ondje raste eukaliptus, a zelenu boju mjestimično razbija plavi eukaliptus, koji se inače koristi za dobivanje ulja. Obronci vulkanskih vrhova svi su obrađeni poljoprivrednim kulturama: grah, mahune, kukuruz, paprika, kikiriki, krumpir isprepleteni su s plantažama banana, ananasa, kave i avokada. U kišnom razdoblju gotovo svaki dan padne kiša, ali i brzo prođe. Popodne traje kratko, jer se mrači već oko 18 sati. Ljudi u selu u kućama nemaju struje pa idu rano spavati.

Znatiželjni dječji pogledi

Izgled lica ljudi posebna je priča. Moja zapažanja i dojmovi ne poklapaju se s pročitanim tekstovima ili filmovima o Africi, a osobito ne o Ruandi. Najčešće se ljudi opisuju kao razdražani, bezbrižni, nasmijani, ukratko – sretni. Ruanda slovi kao zemlja tisuću brda i 11 milijuna osmijeha. To s brdima stoji, ali s osmijesima je malo drugačije. Cijela zemlja je gusto naseljena, tako da čim se izide van stalno je i svuda prisutno vrlo mnogo ljudi, svih uzrasta i dobi. Ukoliko se pogodi sajmeni dan, onda nastaje prava gužva, kako za pješake, tako i za one koji su motorizirani ili voze bicikle. Dakle, o stalnim osmijesima bi se dalo razgovarati. Izraz njihovih lica više je apatičan, popraćen rezignirajućim hodom spuštenih ramena. Kad susretnu bijelca, koji uvijek upada u oči, uglavnom će pozdraviti, a veći interes

za razgovor primjetan je kod mlađih mještana i djece, koja trčkara-ju svuda uokolo. Ona pak osvajaju svojim velikim očima, iza kojih se krije nešto između tuge, nade, že- lje i tek ponekad radosti. Osmijeh se izmami kad se ponadaju da će što dobiti, kad se poigrate s njima, a pravo veselje nastaje ako ih počnete fotografirati i pokazivati im slike njih samih. E onda, ako još imam sunčane naočale, tad počinje poziranje s naočalama. Za nogomet nema baš vremena tijekom tjedna, jer brzo padne mrak ili se dogodi da pada kiša, ali nogomet s pravom kožnom loptom najdraži im je šport i igraju ga savršeno. Često dječačići nose male lopte napravljene od otpadnih krpa prevezanih nitima od banane i ta im lopta uglavnom služi za nogomet, jer kožnu dobiju samo na igralištu. Još im je jedna igračka omiljena, a to je guma od malog bicikla ili omot od volana koji ispred sebe guraju koristeći rašljasti štap i tako trče koliko ih noge nose. Što više vremena provodite s njima, to oni imaju više pitanja o svemu i svače-mu, a najviše o tomu kako je tamo gdje vi živate. Njihovi znatiželjni pogledi popraćeni su pipkanjem ruku, diranjem kose i tko zna što oni međusobno govore dok vas dodiruju, ali njihov razgovor više je sličan cvrkutu. Puno im znači kad im se posveti pozornost, kad se s njima provodi vrijeme, pa makar to bio i hod u tišini.

Inače je život ljudi u Ruandi veoma težak. Zemlja je plodna i sva obrađena i zasadena kultura-

ma koje ondje uspijevaju, ali popula-cija je toliko brojna da nije moguće proizvesti dovoljno hrane za sve. Osim toga obrada zemlje je u potpunosti ručna, doslovno se kopa motikama, jer nema plugova ili motoriziranog oruđa. Konfiguracija tla je izrazito brdovita i sve se radi na strmim obroncima vulkanskih brda. Dakle, ljudi su uglavnom gladni i vrlo siromašni.

Važnost stjecanja znanja i vještina

Žive u skromnim malim zemljanim kućama, a samo neke su izrađene od cigle, koju također sami proizvode. Većina ih je bez posla, a oni koji ponekad rade na poljoprivredi, najčešće kopaju polja, vrlo su slabo plaćeni, npr. za kopanje cijeli dan plaća je jedan euro, što nije dovoljno za dnevni obrok. Zbog životnih uvjeta slabo su im razvijene vještine koje mogu koristiti u životu u zajednici. Djeca su uključena u pomaganje u obitelji, ali to se uglavnom svodi na donošenje drva iz šume za loženje vatre za kuhanje i donošenje vode. To je jedan od razloga što su ovisni o svakom obliku pomoći koji mogu ili misle da mogu dobiti. Jedini izlaz iz te situacije je obrazovanje, stjecanje znanja i sposobnosti za život. Sve veći broj mlađih osoba počinje shvaćati značenje obrazovanja i tu im Školski centar "Otac Vjeko" zaista svesrdno pomaže i pruža mogućnost školovanja, a time ih ospozobljava za život u kojem će moći zarađivati za sebe i obitelji.

BRAZIL
– s. Beatrica Krstačić

Tjedan zvanja u župnoj zajednici

Dragi prijatelji misija, mir i dobro!
Blažena je Gospa posrednica, voditeljica i zaštitnica naših zvanja. Prigodom svetkovine Velike Gospe u našoj smo župi zahvaljivali za redovnička zvanja i za različite pozive u Crkvi.

Naime, u mjesecu kolovozu posebno razmišljamo i molimo za pozive u Crkvi, da bismo si dublje posvijestili naše zvanje i autentičnije ga živjeli. Svaki je tjedan bio posvećen jednomu zvanju u Crkvi, a teme i animacijske prijedloge dobili smo od koordinacije za zvanja. Osobito je bio velik odaziv u tjednu posvećenu obitelji, a na susretima i predavanjima govorilo se o mnogim temama iz obiteljskog i općenito kršćanskog života. Svi poticaji produbljivani su i učvršćivani na molitvenim okupljanima i liturgijskim slavlјima. Većina obitelji koje su dolazile angažirane su u župnoj zajednici i daju

snažno svjedočanstvo svoje vjere u društvenom životu te se zauzimaju za napredak i kršćansko obilježe u našem mjestu.

Suradnja s laicima u pastoralu

Mnogi naši laici angažirani su u pastoralu i socijalnim aktivnostima. Kao primjer navodim jednog odvjetnika, koji je redovito aktivan u župi i većinu osoba s malim prihodima brani besplatno. Na moje pitanje kako to uspijeva odgovorio mi je: "Sestro, budući da imam, materijalno gledajući, više od drugih, ne mogu zahtijevati da mi plate oni koji imaju tako malo i jedva pokrivaju osobne i obiteljske troškove života."

Laici u župi su vrlo raspoloživi kad se treba uključiti u župne aktivnosti. Svećenik na njih može računati. U našoj župi ima više od 30 bazičnih zajednica, tako da je župnik često zauzet pohodima u te zajednice prigodom služenja svetih misa i dijeljenja sakramenata, pa mu to otežava odgovoriti na druge pastoralne potrebe. Zato duhovni život po selima praktično vode laici. Mi redovnice surađujemo s laicima, pomažemo im i osobito smo uključene u rad sa zajednicama mladih, zatim u pastoral zvanja, vođenje biblijskih zajednica, a sudjelujemo i u de-

vetnicama mnogih zajednica. Katolici ovdje u Brazilu veoma vole devetnice, jer je to prikladno vrijeme i način kad se zajednica okuplja, organizira, planira i predanije okuplja na molitvu. U dogовору са župnikom, osobito se tijekom devet večeri promišlja o dokumentima Sv. Oca.

Nažalost, u posljednjem vremenu otežano je sudjelovanje ljudi navečer, pogotovo u udaljenijim selima, jer se sve češće dogadaju pljačke. Zamaskirani lopovi ulaze u kuće i odnesu sve što nađu, a često na cesti zaustavljaju automobile i motocikle. Tako stalno postoji rizik izići navečer iz kuće. Budući da je u zemlji vrlo prisutna korupcija, to negativno djeluje na mlade, koji su često nezaposleni. Videći da korupcija funkcioniра, i kod mladih popušta disciplina te se upuštaju u drogiranje i trgovanje drogom, a to uzrokuje razbojstva, umiranje i ubijanje. Najčešće su pokretači korupcije i širenja droge skriveni među nama i podrugu nam se.

Projekt "Despertar"

Hvala svim darovateljima koji nas podupiru molitvom i materijalnom pomoći po Papinskim misijskim djelima. Zahvaljujući vašoj pomoći, pokrenuli smo među mladima napredak po projektu "Despertar" ("Probuditi"). U tom projektu imamo četrdesetak adolescenata od 14 do 16 godina kojima pomažemo u stjecanju znanja i prakse, da bi se mogli zaposliti

kao pomoćnici u različitim uredima. Potičemo ih da uvide i iskoriste mogućnost napredovanja, da postanu svjesni kako je važno izgraditi se i postati odgovorna i stručna osoba te pridonositi društvu u kojem žive. Taj projekt je velika pomoć za one koji završe osmoljetku a nemaju mogućnosti za nastavak školovanja. Naime, u tom razdoblju izloženi su zamonosti droge i drugih ovisnosti. Kad im se ponude pozitivni sadržaji, lakše nađu pravi put i uviđaju smisao i stječu volju za daljnje obrazovanje. U programu nauče kako planirati i upravljati novcem, kako se disciplinirati, postaviti granice sebi i prema drugima. Eto, s Božjom i vašom pomoći možemo bar malo pridonijeti da mladi imaju osmislen život i da ga uspijevaju živjeti u dostojanstvu.

Prema mogućnostima, u našoj kući dajemo instrukcije djeci koja imaju poteskoća u razumijevanju školskog gradiva. Njihovi roditelji ili rade ili nisu u mogućnosti pratiti ih u učenju. Ako se sa slabijim učenicima dodatno ne radi, zaoštaju i ne mogu syladati gradivo koje se traži u sljedećim stupnjevima obrazovanja. Premda tako radimo s manjim brojem djece, iskustvo nam pokazuje da je to važan čimbenik motivacije za nastavak školovanja.

Dragi prijatelji misija, lijepo je znati i osjetiti da nas pratite i da vaše molitve, žrtve i prinosi dopiru do nas. Povezani smo po Duhu, koji vas nadahnjuje za svako dobro. Bog vas i dalje vodio i prosvjetljivao. Ostanimo povezani u njemu. Srdačan pozdrav!

S. ANAMARIJA MALEŠ,

MISIONARKA U NIGERIJI

Nigerijski kršćani predani molitvi i vjeri

? Puno toga smo čuli o Nigeriji, no možete li nam malo preciznije predstaviti tu afričku zemlju. Gdje se nalazi i koliko ima stanovnika?

! Nigerija je jedna od većih afričkih zemalja i dosta je gusto naseljena. Imma više od 170 milijuna stanovnika. Sjever zemlje je pretežno muslimanski, a južni dio katolički (uz anglikance, protestante i domaće religije). Zemlja je u cijelini dosta bogata, ali su socijalne nejednakosti velike. Stanovništvo se dijeli na bogate i siromašne, jer srednje klase nema.

? Redovnice karmeličanke Božanskog Srca Isusova imaju brojne samostane po cijeloj Hrvatskoj. Gdje djeluju u misijama?

! Karmeličanke Božanskog Srca Isusova djeluju u Brazilu, Rusiji, Islandu, Kamerunu i Nigeriji.

? Kako ste odlučili postati misionarka i kad ste došli u Nigeriju?

! Oduvijek sam imala želju postati misionarka. Međutim, ta mi se

želja ostvarila tek 2003. godine. Prve sestre su otiske 2002. u Nigeriju, a ja sam im se pridružila godinu kasnije.

Sa spontanim ljudima nije teško živjeti

? Sigurno nije bilo lako prilagoditi se kulturi i jeziku kad ste došle u Nigeriju. Sada već niz godina djelujete tamo sa sestrom Lucijom. Što sve činite i kako je biti misionarka u Nigeriji?

! U početku je sve bilo novo i trebalo je vremena za prilagodbu novoj sredini. Prilagodba nije trajala dugo, jer su ljudi ovdje vrlo spontani i nije teško s njima živjeti. Nastojimo navještati radosnu vijest evandelja radeći s ljudima te upoznati njihove primarne potrebe i djelovati među najsiromašnjima.

? Kakva je situacija s mladima u Nigeriji?

! Gorući problem mladih je nezaposlenost, a iz tog problema proizlaze problemi s drogama i kriminalom. Obrazovanje je vrlo bitno, jer ono

sprječava razvoj navedenih problema kod mladih. Takoder je uvjet za razvoj zemlje i teško bi bilo započeti išta ili se snaći u životu bez školske izobrazbe. Postoje državne i privatne (uglavnom crkvene) škole. Osnovno školovanje traje šest godina, a nakon toga postoji mlađi i stariji uzrast srednje škole.

Rad s djecom u vrtiću i važnost školovanja

? Osim što imate djecu u vrtiću koju odgajate i učite temeljnim ljudskim i moralnim vrijednostima, također je vrlo važno i školovanje djece. Naša Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela već godinama pomaže u školovanju djece. Koliko je teško održati školovanje u nerazvijenim zemljama?

! Mnogima je teško školovati djecu te ih daju drugim obiteljima radi školovanja. Zauzvrat djeca pomažu u obitelji. Na kraju se često dogodi da obitelj ne ispunи obećanje. Za nas je pomoći Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj

veoma važna. Neizmjerno smo zahvalni za pomoć u školovanju, kao i za svaki drugi oblik suradnje. Bez pomoći koju dobivamo iz domovine naš misijski rad bio bi nemoguć, a mnoga djeca bi ostala bez školovanja. Posljedice bi bile strašne, jer bi uzrokovale još veću nezaposlenost među mlađima, koji se onda odaju drogi, kriminalu i raznim drugim porocima. Ponekad ne razmišljajmo o tomu koliko je važno školovanje. Npr., puno ljudi traži mjesto za svoje dijete u našem vrtiću, ali nažalost prostor je premašen pa ih ne možemo sve primiti. Djeca su u vrtiću sretna jer imaju obrok, ugodno se osjećaju jer imaju uvjete kakve ne bi imali u drugim vrtićima. Kako za vrtičku djecu, tako i za srednjoškolce izuzetno je važno da imaju izvor sigurnosti i potporu.

? **Nažalost, po epidemiji ebole Nigerija je postala vrlo zastupljena u medijima. Kolika je zapravo poteškoća sama ebola ili postoje i druge poteškoće? Koji je pravi problem u Nigeriji?**

! Ebola je izazvala šok, ljudi su bili u panici. Hvala Bogu, ebola je prevladana te sada ne postoji takav problem. Što se tiče drugih bolesti, smrtnost je velika kod mlađih ljudi, pogotovo kod mlađih žena, koje umiru za vrijeme poroda ili nakon nekih operacija. Razlog je tomu što su uvjeti u bolnicama veoma loši. Većinom su bolnice državne, ali bez obzira na to, veći se dio usluga plaća, a u privatnim bolnicama sve je preskupo te se zbog toga mali broj ljudi odlučuje na liječenje. Mnogi idu alternativnim liječnicima, kojima na početku liječenja plate malo, ali kasnije se svede na isto kao da su isli u bolnicu, jer više puta moraju posjetiti alternativne liječnike. Tako liječenje nema rezultata, a mnogi to ne vide.

? **Živate u južnom dijelu zemlje, koji nije izravno pod udarom Boko Harama. Nigerijski biskupi protive se stradanju ljudi. Kakva je situacija s Boko Haramom?**

! Situacija je dosta teška, svi su užasnuti zločinima koji se tamо događaju. Većina informacija ne dolazi u javnost, ubijanja su česta, osobito na periferiji, i ljudi koji pobegnu iz tih ugroženih područja svjedoče strašna iskustva. Za vrijeme izbora ljudi su bježali jer su se bojali što će biti nakon izbora. Kad su izbori prošli, budući da nisu imali uvjeta za život, većina se vratila u svoja prebivališta. Budući da je teška finansijska situacija, teško

je zaposliti ljudi koji se vraćaju, odnosno teško je naći posao s dobrom plaćom. Velik broj ljudi odlučuje napustiti sve što su stekli, a mnogi drugi riskiraju pa ostaju vidjeti što će biti.

Što Crkva i vi redovnica preporučujete i radite?

! Teško je reći što mi možemo činiti. Npr., ako se jedna obitelj vrati, to postaje velik problem, ali mi im pokušavamo pomoći tako što im po svojim poznatim dobročiniteljima tražimo mjesto za život. Na taj način se trudimo omogućiti im novi početak. Nekim obiteljima smo tražili pomoći pri plaćanju školarine za djecu. Ako imaju dvoje ili troje djece, dobivaju pomoći za njihovo školovanje, a ako uz to pronađu bilo kakav posao, ipak imaju neke uvjete za život.

U molitve unosimo sve potrebe ljudi

? **Traže li ljudi da molite za njih? Koliko je važna vjera u nigerijskom narodu?**

! Moć molitve i vjera tog naroda su veliki. U svim situacijama dolaze i traže molitvenu pomoć. Također organiziraju molitvena bdjenja i karizmatske susrete. Uključuju potrebe, nevolje, okultne situacije u molitve te ih na taj način pokušavaju rješiti. Karizmatske skupine pomažu svećenicima u raznim situacijama da bi rješili probleme. Nama redovnicima prva i važna zadaća je moliti za te ljudi i za cijeli svijet. Molitveni život je pretpostavka za sve ostalo. Ne možemo ući u apostolat ili pričati ljudima o Bogu ako mi sami ne živimo s Bogom u dubokom sjedinjenju. Nastojimo živjeti molitveni život i u molitvu unositi sve potrebe tih ljudi. S Isusom idemo među njih te govorimo, navještamo i djelujemo među njima. Također im pomažemo i na druge načine koliko možemo.

? **Nalazimo se u Godini posvećenog života. Što za vas misionarku znači ta Godina koju je proglašio papa Franjo?**

! Drago mi je što papa Franjo poziva sve da izidu iz vlastitih okvira i svojim životima objavljuju radost evanđelja i Božju ljubav. Hvala Bogu, mi imamo mogućnost na svakom koraku činiti djela ljubavi, a po tim djelima svjedočimo o Božjoj ljubavi. Posebno su za nas karmeličanke važni posjeti obiteljima. Ljudi se veoma vesele kad

nas vide u svojoj sredini, i ne samo katolici, nego i drugi. Često čujemo da pripadnici drugih crkava pitaju hoćemo li doći k njima moliti Boga, imaju veliko povjerenje u nas i vrlo nam se vesele kada dolazimo.

? **Imate li poruku za nas u domovini?**

! Nakon dvanaest godina provedenih u Nigeriji, vidim velike razlike. Razlike su u pristupu dobrima; ljudi ovdje stalno kukaju, a puno hrane se baca, također se nabavljaju stvari koje nisu primarne za život. Teško mi to pada, jer bi iste te stvari razveselile nekoga tko nema dovoljno za život. Ljudi bi trebali reducirati stvari u svojim životima te se okretnuti i drugima, ne samo sebi. Poručila bih svima da budu radosni čineći dobro drugima u zajedništvu s Bogom. Svaka dobrota privlači Božju milost. Nemojte se umoriti, jer svaki napor je važan. Pozdravljam vas od srca i želim da budete misionari s nama koji smo daleko na način koji je vama najbliži. Hvaljen Isus i Marija.

Razgovarala Ines Sosa Meštrović

mons. Josip Mrzljak,
varaždinski biskup

Često znam govoriti vjeroučiteljima, među koje uključujem sve svećenike i sve osobe posvećenog života, bez obzira na to koju službu vrše, pa i samom sebi, da mi ne poučavamo samo riječima, nego još više svojim životom. A još je blaženi papa Pavao VI. jednom zgodom rekao da današnji čovjek više voli svjedočke nego propovjednike. No valja uskladiti jedno i drugo: govoriti i poučavati riječima i svjedočiti životom.

Ovdje na poseban način mislimo na vjeroučitelje i katehete kojima je povjerena služba poučavanja u školama. Ponekad se postavlja pitanje je li Vjeronauk kao jedan od ostalih predmeta u školi i je li mu uopće mjesto u školi?! Je li Vjeronauk predmet koji informira mlade o vjeri ili mlade ljudi uvodi u vjeru?

Dakako da je to drugo. Djecu i mlade treba uvoditi u vjeru poučava-

jući ih i pokazivati vlastitim životom kako se živi vjera.

Tu se postavlja pitanje: Nije li vjeroučitelj grješnik kao i svaki drugi čovjek?! Dakako da jest, no upravo zato to i jest predmet molitve u evangelizacijskoj nakani za mjesec rujan, na početku nove školske godine.

Upravo iz svoje ljudske slabosti i nedostatnosti upravljamo svoje molitve Ocu Nebeskomu, koji po čovjeku pokazuje svoju svemoć i svoje milosrde, kako često ponavlja papa Franjo.

Svaki vjernik i svaki vjeroučitelj mora biti svjestan da ne odgaja mlađe samo svojom sposobnošću, nego još više Božjom milošću, i zato nema odgajanja i navještanja vjere bez molitve. Isusovi učenici zamolili su Isusa: „Gospodine nauči nas moliti“, i tada ih je Isus naučio temeljnu molitu u kojoj Boga nazivamo

svojim Ocem. To nipošto ne znači da tu molitvu treba samo puno puta ponavljati, nego kako učenik treba doživjeti Boga kao svojeg Oca. Ne kao nekoga dalekoga Boga, negdje u oblacima, nego zaista kao Oca kojemu se uvijek može obratiti i pred kog je može doći u svakom trenutku svojega života.

Otac Nebeski uvijek je spremjan slušati, i onda kad nas ljudi možda ne žele slušati, ili nas ne razumiju, ili nas možda osuđuju.

Otac Nebeski uvijek čuje i uvijek je spremjan pomoći u svakoj našoj potrebi. Svaki vjeroučitelj može biti dobar i plodonosan vjeroučitelj kad živi u skladu s vjerom koju naviješta.

Tu pomaže i zagovor mnogih svetih navjestitelja vjere tijekom gotovo dvadesetostoljetne povijesti Crkve. Neka njihov zagovor i zaštita prati sve vjeroučitelje na početku nove školske godine.

„Da vjeroučitelji mogu biti svjedoci, živeći život u skladu s vjerom koju navještaju“

ĐAKOVO

Otvoreno srce za druge

Vjera, ako nema djela u sebi, mrtva je, veli sv. Jakov. Svatko je pozvan činiti dobro, pomagati bližnjemu u potrebi. Kad je započela predavati vjerouauk u školi, s. Ignacija je razmišljala kako ono što uči djecu popratiti i nekim djelom. Sestra je smatrala da nije dobro da sve ostane na teoriji, koja se ponekad zaboravi. Željela je da tko ima koristi od vjere koju prenosi drugima. Dotad je na različite načine skupljala priloge za misije, posebno za budućeg blaženika, o. Antu Gabrića. Nisu to bili veliki iznosi, nego skromni prilozi koje je mogla skupiti.

Da bi djecu učila odricanju i osjetljivosti za siromašne, podijelila im je na vjerouauku misijske kasice. Djece su ozarena lica pokazivala sreću što će se moći odricati za vršnjake u Africi. Kad su djeца donijela kasice i prebrojila novac, bilo je zanimljivo da je samo u jednoj kasici bilo kovanica od jedne kune.

U drugim kasicama bile su kovanice od pet, deset, dvadeset i pedeset lipa. Ta kasa je pripadala učeniku čiji su roditelji imali poljoprivredno gospodarstvo. On se ponudio roditeljima da će pomagati, a oni će njegov rad nagraditi. Sve što bi dobio na kraju svojeg rada, stavio bi u kasicu. Tom prigodom skupili su 16 000 kuna za školovanje djece u Africi. Ta i puno drugih malih akcija bile su priprava za osnivanje misijske skupine u Župi Svih svetih u Đakovu.

Misijska skupina je zapravo podijeljena u dvije, na odrasle i djecu. Broj članova se mijenja, no otprilike imaju deset stalnih članova. Sastaju se jednom tjedno, kada izrađuju ručne rade. Skupinu od samog početka vodi s. Ignacija Ribinski, milosrdna sestra Sv. križa, koja je ujedno i povjerenica za misije u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji.

Ta zajednica pomagala je mnoge misionare, koji su djelovali na Madagaskaru, u Ugandi, Keniji, Beninu... Iako je Đakovo malen grad, koji je pogodila recesija, kao

i sve druge, oni ne zaboravljaju da ima onih koji su još potrebitiji. S. Ignacija je animirala cijeli grad Đakovo, tako da sada školjuju 213 djece i devet bogoslova.

S Marijinim sestrama od čudotvorne medaljice, koje djeluju u Beninu, suraduju 17 godina. Za to vrijeme mnoga djece i mnogi bogoslovi završili su školu i ostvarili svoj dječji san zahvaljujući dobrim i plemenitim ljudima iz Đakova. I ove godine odvojili su novac da bi se djece upisala u narednu školsku godinu. Skupljeni novac u našu provincijsku kuću donijela je s. Ignacija, zajedno sa svojim velikim i malim misionarima.

Prikupljeni novac predali su s. Kaji Ljubas, provincijskoj poglavarići, koja u srpnju putuje u službeni posjet Marijnim sestrama u Benin. Zanimljivo je kako odrasli postanu članovi misijske skupine ili se stave na raspolaganje za svaku potrebu zahvaljujući svojoj dječici, koja, iako tako mala, žele pomoći da i njihovi vršnjaci idu u školu. Tako su uz s. Ignaciju došle još tri obitelji, koje uza svoja skromna primanja izdvajaju sredstva i za školovanje djece u Beninu.

Ivan nam je posvjedočio kako su počeli školovati prvo dijete kad su radili i on i supruga. Supruga je imala redovita primanja, a on nije mjesecima primio plaću. Shvatili su da malim odricanjem tijekom godine mogu omogućiti jednomu djetetu da se školuje. Tako su i učinili.

Prvo su školovali jedno dijete, a zatim su odlučili još se malo odreći te su preuzeли brigu za još jedno dijete. Ta obitelj, prožeta željom činiti dobro, ima dvoje djece

i treće na putu, no oni maju još dvoje djece, s kojom ih ne veže krv, nego ljubav prema Kristu, koja se prelijeva na bližnje. Darkova obitelj vodi stalnu brigu za jedno dijete u Beninu. No, kad su u mogućnosti, izdvoje i više. Tako je Darko jednom prigodom dobio veći iznos novca, a prva na popisu onih kojima će novac podijeliti bila je s. Ignacija i njezine misijske potrebe. Ne daje onaj tko ima puno, nego onaj tko ima otvoreno srce. Ta misijska zajednica pomogla je mnogo dječi da suze zamijene osmjehom, rad u polju školovanjem, glad kruhom, koji su si nakon školovanja sami u mogućnosti zaraditi. Sve su to zrake svjetlosti koje su kroz palme obasjale njihove mlade živote. Neka Božji blagoslov prati sve one koji imaju otvoreno srce za druge.

S. Danijela Jukić

Dječice, ljubimo djelom i distinom! Vođeni tim pozivom sv. Ivana apostola i evanđelista, učenici Osnovne škole „Dr. fra Karlo Balić“ Šestanovac svake godine pomažu Školu „Don Bosco“ Muhazi u Ruandi i sudjeluju u različitim akcijama pomaganja braći u potrebi. Ove godine pridružili su se i akciji Hrvatskog Caritasa za preživjele stradalnike u Nepalu iznosom od 1600 kuna.

Ukupan iznos za Školu „Don Bosco“ Muhazi koji su učenici od prvog do četvrtog razreda prikupili u svojim kutijicama bio je 3100 kn. Važno je naglasiti da su kutijice bile vrlo privlačno ukrašene te nisu ostavile ravnodušnima mame, tate, djedove i bake i ostale koji su navraćali u njihove obitelji.

ŠESTANOVAC

Darovi za Ruandu i Nepal

Ljubav u srcu naše škole i u srcu 3. a razreda

Korizma je vrijeme posta i obraćanja, dio liturgijske godine kada se kršćani pokornički pripremaju za blagdan Uskrsa. U korizmi kršćani pristupaju sakramantu isповijedi da pomireni s Bogom i ljudima radosnije mogu slaviti Uskrs. Uskrs je najveći kršćanski blagdan. Cijela obitelj je na okupu i svima su srca ispunjena ljubavlju i radošću.

U svemu tome treba se sjetiti onih za koje se nema tko pobrinuti, onih napuštenih i bolesnih. Tako smo i mi učenici, u dogovoru s našom časnom sestrom Branimirom, odlučili skupljati novac za ljudе u Ruandi kojima je potrebna pomoć. Radili smo i ukrašavali svoje misijske kutijice u koje smo stavljali novac.

Naša knjižničarka Marina je fotoparatom ovjekovječila taj trenutak. Veoma sam ponosna i srce mi je veliko što sam mogla sudjelovati u toj hvalevrijednoj akciji. S ponosom mogu reći da su svi iz mojeg razreda podržali tu akciju te da se u razredu skupilo 535,90 kuna. Nadamo se da ćemo uvijek, koliko možemo, pomagati tim ljudima,

malo im olakšati život i vratiti im osmijeh na lice. Oni to zaslužuju. (Antea Kekez, 3. a)

U prigodi dana škole, kao i svake godine, održana je humanitarno-prodajna izložba.

Organizirale su je Učenička zadruga „Šestančica“, ekološka, likovna i vjeronaučna skupina.

U školi se takve akcije često i s radošću organiziraju jer je u pozadini svega velika podrška roditelja, mještana i prijatelja naše škole.

Iznos od 4700 kuna bit će jedna mala kap svježine i radosti u srcima onih kojima će pomoći stići, a nama jedno posebno zadovoljstvo koje je učenica Viktorija osjetila na ovaj način:

Sretna sam što sam zajedno sa svojim prijateljima pomogla siromašnoj djeci. Onoga dana kad smo u školi prebrojili prikupljeni novac, mojoj radosti nije bilo kraja. Navečer, prije spavanja, zahvalila sam dragomu Bogu za tu radost i pomolila se za one kojima će pomoći doći.

Članovi vjeronaučne skupine OŠ-a „Dr. fra Karlo Balić“ Šestanovac

DRNIŠ

Posjet misionarke iz Konga

Za vrijeme boravka naše misionarke s. Mirabilis Višić u Hrvatskoj iskoristili smo prigodu da ju ugostimo u Župi Gospe od Ružarija u Drnišu.

Prvi susret uprigođen je 27. svibnja, kad se susrela s našom misijskom zajednicom u vjeroučnoj dvorani. Susret je započeo molitvom Misijskog Očenaša i pjesmom *Tamo gdje palme cvatu*.

Središnji dio susreta bilo je gledanje filma o sestrama misionarkama i njihovu radu, a film je snimljen prigodom 40 godišnjice misijskog rada Školskih sestara franjevaka Krista Kralja, Provincije Presvetog Srca Isusova iz Splita, kojoj misionarka pripada. Nakon toga djeca su preuzeila riječ svojim mnogobrojnim pitanjima o onomu što ih zanima, a najviše o životu svojih vršnjaka. Misionarka

im je pokušala dočarati i prikazati dio afričkih običaja odjenuvši platno koje nose žene u Africi i izmolivši Oče naš na njihovu jeziku, što je oduševilo nazočne.

Na kraju susreta svi su dobili jednu čestitku – ručni rad od lista banane, koje su se djeci svidjele. Potom je Petra, članica misijske zajednice, predala s. Mirabilis novčani prilog koji su skupili naši najmladi za potrebe u misijama.

Drugi susret održan je u nedjelju 28. lipnja, kad se susrela sa župljanimi na župnoj svetoj misi. Nakon što ju je župnik fra Petar Klarić kratko najavio, s. Mirabilis je govorila o svojem misijskom pozivu, svojim sestrama misionar-

kama i njihovom radu u misijama. Njezino tridesetčetverogodišnje misionarsko djelovanje u DR Kongu puno je doživljaja i iskustava.

Tom prigodom je zahvalila svim vjernicima koji sudjeluju u pomaganju misija, molitvom i materijalno. Po završetku misnog slavlja župljanini su mogli dati svoj prilog za misije, čemu su se svi rado odazvali. Druženje s misionarkom nastavljeno je za zajedničkim stolom u župnoj kući.

S. Augustina Vukančić

Na poziv Vijeća roditelja Osnovne škole Pavleka Miškine u Zagrebu članovi zajednice Mali prijatelji misija iz Župe sv. Antuna Padovanskoga sudjelovali su na Danima otvorenih vrata škole 15. svibnja 2015. Dani otvorenih vrata imali su humanitarni karakter. Učenici

ZAGREB - SVETI DUH Plodonosna suradnja

su pod vodstvom svojih učitelja i roditelja izradili različite rukotворine koje su bile ponuđene posjetiteljima. Skupljeni novčani prilozi namijenjeni su za pomoć siromašnim učenicima njihove škole. Misijska zajednica je ponudila čestitke izrađene od konca te narukvice. Radost je bila na licima učenika, roditelja i učitelja. Sve se to odvijalo pod budnim okom ravnateljice škole, koja je sve nas primila ra-

dosna i otvorena srca. Ta lijepa suradnja se i dalje nastavlja na trostrano zadovoljstvo: obitelji, škole i Crkve. Jer svi imamo jedan cilj – pomoći djeci i mlađima da odrastu u odgovorne ljude, koji vole svoju obitelj, domovinu i Crkvu, poštaju svakog čovjeka i rado pomažu drugima. Za nas, članove Malih prijatelja misija, to je bio poseban dan misionarenja.

Mali prijatelji misija

LOVNICA

Prvopričesnički dar za misije

prvopričesnika: Luka Budim, Stipe Tadić i Petar Vidović, dočekala radostan dan susreta s euharistijskim Isusom. Dugo su se pripravljali na taj događaj vjeroučnošću poukom, pohadanjem svete mise, učeći, slušajući i moleći, osobito za sretan pohod pape Franje Sarajevu, za obilje mira svima onima koji ga traže i žele.

U znak zahvalnosti i radosti zbog susreta s Isusom, u znak molitve i

žrtve na nakanu da Isus uvijek ostane njihov dragi prijatelj, prvopričesnici su u vrijeme prvopričesničkog slavlja mislili na svoje siromašne vršnjake u misijskim krajevima te za njih priredili dar u novčanom iznosu od 100 maraka, koji je po župniku proslijeđen Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela – Misijskoj središnjici u Sarajevu.

Marko Lacić, župnik

Župa sv. Petra i Pavla u Lovnici, kod Žepča, prošle godine nije imala ni jednog prvopričesnika. Ove su godine, Bogu hvala, trojica

SARAJEVO

Nova djelatnica u Nacionalnoj upravi PMD BiH

Ljeto je vrijeme odmora. Za svećenike, redovnike i redovnice ujedno je to vrijeme premještaja i uvođenja u nove službe. Tako je to bilo i u Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela (PMD) Bosne i Hercegovine – Misijskoj središnjici u Sarajevu.

Naime s. Fidelis Lučić, koja je djelovala u Misijskoj središnjici od rujna 2001., otišla je na svoju novu službu, a umjesto nje je 18. kolovoza došla s. Antonela Rašić.

Ovom prigodom najiskrenije zahvaljujemo s. Fidelis na višegodišnjemu odanu djelovanju u Misijskoj središnjici, kako u Zagrebu (1993. – 2000.), tako i u Sarajevu (2001. – 2015.). Želimo joj i molimo od Gospodina da ju svojim blagoslovom i milošću prati na životnomu putu te da joj podari potrebnu snagu za daljnje izvršavanje dužnosti koje joj povjeri njezina družba Kćeri Božje ljubavi.

Zahvalnost ide i upravi Provincije Božje providnosti Kćerî Božje ljubavi, koja u sklopu svojih premeštaja ne zaboravlja ulogu i važnost Nacionalne uprave PMD-a –

Misijske središnjice, gdje su časne sestre Kćeri Božje ljubavi prisutne već više desetljeća.

Veći broj sestara koji je radio u Misijskoj središnjici u Sarajevu znak je ujedno i brige te družbe za općemisijsko poslanje Crkve, na koje poziva sam Isus.

Ovim ujedno s. Antoneli izrazavamo dobrodošlicu i iskrene želje za blagoslovjen početak u novim povjerenim joj dužnostima. S. M. Antonela Rašić rođena je 10. rujna 1974. u Sarajevu, od oca Ante i majke Zoraide, a krštena je 24. studenoga 1974. u Imotskoj me.

Od svoje šeste godine s roditeljima i bratom živi u Zagrebu. Uspješno završivši osnovnu i srednju geodetsko-tehničku školu upisala se na Rudarsko-geološko-naftni fakultet u Zagrebu (1993.), smjer geotehnika.

Osjetivši duhovni poziv, napušta fakultet te odlazi u samostan Kćerî Božje ljubavi (1997.) u Zagrebu. Nakon jednogodišnje kandidature i postulata ulazi u novicijat (1998.), prve redovničke

zavjete polaže 5. kolovoza 2000., a doživotne 5. kolovoza 2005.

Obavljala je dužnost sakristanke u zagrebačkoj katedrali (2000. – 2004.), a nakon toga boravi u svojoj zajednici u Novoj Vesi, gdje uza studij religiozne pedagogije i katehetike obavlja razne dužnosti u samostanu. Studij na Katehetiskom institutu na KBF-u u Zagrebu okrunila je diplomskim radom 2009. godine.

Po odluci poglavara, odlazi u Sarajevo (2008.), gdje je u Katoličkom školskom centru „Sv. Josip“ vršila službu odgajateljice u internatu, vjeroučiteljice u gimnaziji, a predavala je jednu godinu i vjeronauk i povijest religija u Osnovnoj školi na Stupu.

U kolovozu 2011. dobiva novu službu te odlazi u Zagreb, gdje joj je povjerena služba odgajateljice kandidatica i postulantica. U kolovozu ove godine ponovno se vraća u Sarajevo, gdje joj je povjerena služba predstojnice u kući Kćeri Božje ljubavi u Cankarevoj ulici te ujedno djeluje u Misijskoj središnjici.

DR KONGO
– Fra Stojan Zrno

U selu odnedavna imaju novoga, mladog poglavara. Posebno su šefovi Tshibambe podložni slijediti stare običaje. Naprimjer, šef ne može stanovati u „pravoj“ kući kao drugi ljudi u selu. On živi u tzv. kostimu. To je kućica napravljena samo od slame. Okrugla je oblika i u nju se ne ulazi, nego doslovno uvlači. U njoj šef drži svoje fetiše, koji su znak njegove vlasti, a oni ga i „čuvaju“ od svih neprijatelja. Ali taj mlađi šef ima i jednu manu. Voli popiti. Zanimljivo je da mnogi seoski poglavari puno piju. Više njih zatekao sam posve pijane. Tako se i šef Tshibambe neki dan „našljokao“. U kućici je gorjela vatrica, a on je spavao. Vjetar je raspirio vatru i kućica se zapalila. Njegova žena ga je brže-bolje izvukla iz vatre. Ali u tomu pijanom stanju šef se sjetio da su mu fetiši ostali u kolibi, pa se vratio da ih uzme. Vatra ga je zahvatila pa su mu izgorjela leđa i lice. Dvezli su ga u dispanzer u Kimpangu. Život mu nije u opasnosti, ali su opeklene strašne, barem tako ljudi pričaju koji su ga vidjeli. A fetiši su ipak izgorjeli.

„Mučenik“ za fetiše

Veliki poglavica iz Kalundwea, kad je čuo za taj događaj, smilovalo se tomu seoskom poglavaru i dao mu dopuštenje da napravi „pravu“ kuću, dakle kao i svi drugi u selu.

Neki samouki umjetnik rezbar napravit će nove fetiše, kojima će veliki poglavica „udahnuti moć“ nekim ceremonijama. Ti novi fetiši moći će onda „štítiti“ seoskog poglavara, koji ih je toliko štovao da je i u vatru skočio da ih spasi.

Nakon svete mise išli smo u obližnju šumu. Ima jedan bijelac, sin Belgijanca i majke crnkinje, koji pili daske strojem na benzin. I ja sam naručio dasaka kod njega. Oni koji pile ručno, jeftiniji su, ali varaju i čovjek uvijek s njima ima problema. Promatrali smo kako obara ogromna stabla promjera od metar i više, a visoka su i 20 m. Samo 4-5 ljudi radi u toj pilani, spretno sijekući i pileći tako debele trupce.

Za večeru meso od majmuna

Poslije ručka polazimo prema krajnjemu jugu, do sela Masomba. Ugod-

na je vožnja kroz šumu i savanu. I cesta je bolja nego drugdje. Mladež iz pokreta „Kiro“ izšla je pred nas daleko u šumu. Mašu zelenim grančicama i cvijećem koje su usput našli. Pjevaju vrlo glasno, prateći ritam pomoću zviždaljki. Slijedim ih u prvoj brzini. Ona manja djeca ne mogu trčati kao starija, pa se zapetljavaju, posrću, a nekad i padnu nasred puta, uza smijeh svih ostalih. Jer najveći je vic u Africi kad čovjek izgubi kontrolu i padne. Tomu se svi smiju. Što je pad nezgrapnji, to je i smijeh jači.

Iznesoše nam velike stolice, neke vrste naslonjača. Time se željelo pokazati srdačno gostoprimstvo. I dok narod dolazi da nas pozdravi, kirovci u krugu izvode neke igre na izbacivanje. Pobjednici su dobili po dva bombona!

Pada noć. Donesoše nam večeru i počastiše nas mesom našega „priprostog praoca“ majmuna! Nije loše. Kad su jednom pitali našeg fra Antu Kutlešu kakvo je majmunsko meso, on je odgovorio: „Kao i ljudsko!“ Do kasno u noć pjevači su pjevali sve što su znali. To je za njih bila malo

proširena proba, jer većinu pjesama pjevat će sutra na svetoj misi.

„Korizma“ u siječnju!

Popodnevni sati odmiču, a danas trebamo otići u Mpjanu Bondo (50 km) i slaviti svetu misu, jer smo ih prošli put preskočili. Cesta je loša, pa ne mogu dodavati gas, a ne volim ako sa svetom misom zađem u noć, jer nigdje nema struje. Zato, kad stigemo u selo, nismo se svraćali vjeroučitelju, kako je običaj, nego se zaustavili odmah kod kapele, koja je na kraju sela. Kad ljudi ugledaju vozilo, doći će onamo i pozdraviti nas, pa ćemo odmah započeti svetu isповijed. Ipak, želim prije toga porazgovarati s vjeroučiteljem. Mlad je i on i ta zajednica. I neiskusan je. Mnoge mu stvari nisu jasne. Zato mu je svaki savjet dobrodošao. Pitam ga o čemu je narodu propovijedao u nedjelju i koja je čitanja imao. Reče: „Govorio sam o obraćenju“, i poče nespretno listati po misalu, tražeći čitanja od prošle nedjelje. Nade Prvu korizmenu nedjelju. Nasmijah se od svega srca. Kako i ne bih? Tek je 21. siječnja, a on je već ušao u korizmu. Ovogodišnje liturgijske kalendare poslali su nam iz Lubumbashija još u studenome, ali kako promet ne radi - kako bi trebao raditi, nismo ih dobili ni u siječnju. Zato ih nismo mogli podijeliti vjeroučiteljima kad smo između Božića i Nove godine u Kimpangi imali sastanak s njima. Umjesto toga napisali smo na ploču svaku nedjelju i datum sve do korizme. U nadi da će kalendari uskoro

stići, rekli smo im: „Kada dođete do korizme, onda je sve jasno. Radite po misalu iz nedjelje u nedjelju.“

Ali naš vjeroučitelj Claude očito nije dobro prepisao. Odlučio je „goniti“ po redu kako je u misalu. A u misalu poslije božićnog vremena odmah dolazi korizmeno vrijeme.

Sve vrijeme kroz godinu je zasebno, na jednom mjestu. Tako je Claude odmah nakon Krštenja Gospodinova, umjesto Druge nedjelje kroz godinu, slavio Prvu korizmenu nedjelju, preskočivši svih sedam nedjelja kroz godinu. Čak reče da je prošle srijede kod njega bila Čista srijeda i da je pepeljao narod!

Taj mladi čovjek ima puno dobre volje, ali mora još više učiti. Nije samo on takav. Kršćanstvo ovdje čini tek prve korake. Stoga nije čudno da mnoge stvari ne shvate odmah. To je razlog zašto u svakom selu prenoćimo da bi ih poučavali i u kući, a i navečer oko vatre.

Počinje gradnja kapele u Mondioieu

Vjernike na farmi goveda u Mondioeu možemo posjetiti jedino nedjeljom, jer ih većina ostalim danima radi na farmi. Prije svete mise, iščekujući da se svi okupe, obilazim s

animatorm zemljište gdje ćemo graditi novu kapelu. Dodijalo nam svaki put tiskati se u maloj školskoj učionici, koja je ne samo malena, nego i niska, pa nam je vrlo vruće. Već smo pripremili dovoljno i kamenja, i pjeska, i šljunka. Zato na kraju svete mise najavih raspored radova. Sutra ću doći i izmjeriti temelje. Dovest ću i cementa koliko terensko vozilo može povući, tj. 15 vreća. Sa mnom će doći i dva radnika, koji će početi praviti cementne blokove.

Poslije svete mise navratih i k šefu farme. Iako ne moli u našoj zajednici, obeća da će se i on založiti da radovi što bolje krenu.

Na rastanku mi njegova žena uruči dar, dva-tri kilograma dimljenog govedeg mesa.

Blaženi Jean-Martin Moyë

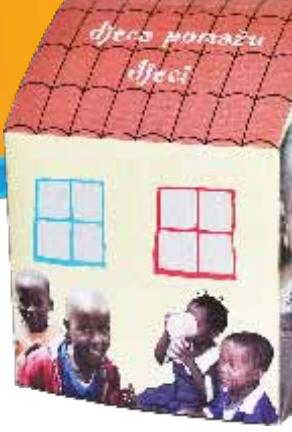
Tako bi se djeci istovremeno osigurala potrebna naobrazba i naviještanje radosne vijesti. Davno prije II. vatikanskog sabora spoznao je postojanje „Crkve siromaha“ i potrebu stalnog djelovanja u toj Crkvi. Želio je da njegove učiteljice budu „žene pune revnosti, kojima će prije svega na srcu biti spas djece i koje će biti spremne suočiti se s naporima svake vrste“. Utemeljio je 1762. Družbu sestara Božje providnosti i već je imenom redovničke družbe htio naglasiti da se iznad svega pouzdaje u dragoga Boga. Uspio je 1763. otvoriti dvije seoske škole, u Vigyju i Befeyu, kod Metza. U svojem radu velečasni Jean-Martin Moyë nailazio je na mnoge kušnje, za-prjekе i na nerazumijevanje crkvenih poglavora.

Želio je poći u misije, pa se 1769. pridružio Družbi za vanjske misije u Parizu. Napustio je Francusku u prosincu 1771., a brigu o djelovanju svojih redovnica u zavičaju povjerio je dvojici svojih prijatelja svećenika. Plovio je oko Afrike na Daleki istok. Zaustavio se na otoku Mauricijusu, zatim je preko Melake stigao u Macao (jugoistočna Kina). Određen je za službu pomoćnika apostolskog vikara u pokrajini Sichuanu (jugozapadna Kina). Tada je strancima još uvijek bio zabranjen ulaz u Kinu. Velečasni Moyë probijao se uz velike poteškoće do Sichuana, a svoje misionarsko djelovanje započeo je 1773. Nije mu bilo lako prilagoditi se kineskim običajima, ali je kineski jezik naučio nevjerojatno brzo i lako. Tako je dobro naučio kineski da je na tom jeziku sastavio i molitvenik. Misionarski rad u Kini bio je izuzetno opasan i sve se moralo odvijati u najvećoj tajnosti i uz krajnji oprez. Misionar je dvaput uhvaćen i zlostavljan te je pravim čudom izbjegao smrt. Želio je i u Kini otvoriti škole slične onima u Francuskoj, okupljao udovice i djevojke i počeo ih spremati za učiteljski posao. Zalagao se za krštenje male djece, pa mu je u samo jednoj godini uspjelo pokrstiti 30 000 djece. Osnovao je 1782. Družbu kršćanskih djevojaka, sličnu svojoj francuskoj družbi, sa željom da se obrazovane kineske kršćanke posvete brizi za siromaše i širenju Kristove vjere po kineskim selima i domovima. I u Kini je nailazio na nerazumijevanje suradnika i crkvenih poglavora, pa je već narušena zdravlja zamolio za povratak u Francusku. Uz dopuštenje poglavora, napustio je Kinu 2. srpnja 1783.

Za vrijeme duga putovanja kući, napisao je vrijedan izvještaj o svojem djelovanju u Kini, pravu povjesnu dragocjenost. Vratio se 1784. u svoj Lorraine i tamo nastavio sa svojim prijašnjim radom. Upravljao je svojom družbom Božje providnosti i po župama držao pučke misije. Dočekao je krvavu Francusku revoluciju, odbio položiti prisegu na novi ustav, pa je sa svojim novakinjama i redovnicama morao 1791. pobjeći u Njemačku. S istom je lakoćom govorio njemački kao i francuski, pa je propovijedao i u njemačkim župama. Za vrijeme posjeta jednoj bolnici obolio je od tifusne groznice i nije više ozdravio. Jean-Martin Moyë preminuo je 4. svibnja 1793. u Trieru (Rheinland-Pfalz). Blaženim ga je 21. studenoga 1954. proglašio papa Pio XII. Njegove sestre Božje providnosti djeluju uspješno i danas, u Europi (Francuska, Belgija, Poljska), Africi (Madagaskar, Mali) i Americi (SAD, Ekvador).

Vlč. Odilon Singbo

Blaženi Jean-Martin Moyë, francuski svećenik, misionar i utemeljitelj Družbe sestara Božje providnosti, rođen je 27. siječnja 1730. u Cuttingu (Departman Moselle, Biskupija Metz, Lorraine), kao šesto od trinaestero djece Jeana Moÿea i Catherine Demange, u uglednoj i pobožnoj seljačkoj obitelji. Njegov stariji brat, bogoslov Jean-Jacques, poučavao ga je latinskomu jeziku. Započeo je školovanje u isusovačkom kolegiju u obližnjem Pont-ÿ-Moussonu, a nastavio studijem filozofije u isusovačkom kolegiju u Strasbourg. Od 1751. školovao se u biskupijskom sjemeništu Saint-Simon u Metzu a za svećenika je zaređen 9. ožujka 1754. Već je kao mladić bio poznat po svojoj pobožnosti i ozbiljnosti. Uživao je u pastoralnom radu i djelovao u mnogim župama i u najrazličitijim sredinama. Obilazio je, kao propovjednik, mnoga mjesta Lorraine i upoznao materijalnu i duhovnu zapuštenost francuskih sela. Tada je dalekovidno shvatio da bi za siromašnu seosku djecu trebalo otvarati škole i povjeriti ih redovnicama.

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:

Zoran Bubalo, Široki Brijeg 100 KM * s. Adriana Galić s prijateljima, Medugorje 100 EUR * N. N., Sarajevo 200 KM * N. N., Ljubaški 300 KM * N. N., Ljubaški 350 KM * Ana Didak, Karaula 50 KM * Nikolina Pe-

trović, Vitez 15 KM * Župa Gromiljak 250 KM * Željko Bušić, Mostar 100 KM * Branko Crnjac, Uskoplje 150 KM * Župa Sv. Marije Magdalene, Sisačka Sela 130 kn * Župa Sv. Marije, Sisak 734,70 kn * Župa Uzvišenja Sv. Križa, Sisak 120 kn * Župa Majke Božje Snježne, Kutina 632 kn * Dragutin Matić 2.000,00 kn * Župa Sv. Kvirina, Sisak 370 kn * Župa Sv. Lovre, Petrinja 2.100,00 kn * Damir Dasović 1.200,00 kn * Berislav Bambir 100 kn * Kristina Jurković 200 kn * Josip Barnjak 110 kn * Senka Dominiković 100 kn * Josipa i Slavko Oroz 200 kn * Draženka Ištvanović 150 kn * Katica Ramadža 150 kn * Anda Svoboda 50 kn * Danica Kristić 100 kn * Sanelia Kučar 100 kn * Maro Kaluz 150 kn * Ante Matković 50 kn * Ljiljan Benčak 200 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Zdenka Podhrašček Relja 20 kn * Zlatko Savin 60 kn * Stjepan Dunder 100 kn * Krešimir Kovačić 250 kn * Davor Cindrić 450 kn * Antonija Jozic 200 kn * Veronika Valičević 100 kn * Hrvoje Višić 50 kn * Jelena Marinčić 500 kn * Đorđan Kuščević 1.860 kn * Zlatko Tomljenović 300 kn * Miroslav Fadić 100 kn * Juraj Brajković 200 kn * Vice Stražić 200 kn * Midhad Huskić 50 kn * Mrinko Hodolin 200 kn * Mario Preden 900 kn * Nina Vodopić 100 kn * Božidar Škarec 200 kn * Vinko Klarić 150 kn * N. N. 65 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Dubravko Trgovec 50 kn * Ivica Petrinović 60 kn * Zlatko Savin 60 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Roko Šrdarović 30 kn * Župa Krapinske Toplice 250 kn + 400 kn + 100 kn * Sonja Kovačević 500 kn * Kristina Dimitrov 200 kn * Ivica Vidović 150 kn * Ivka Nedić 50 kn * N. N. 50 kn * Vlado Prka 50 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Dragutin Ricić 150 kn * Jure Glavan 100 kn * Hrvoje Cerovac 100 kn * Dragica Radoš 100 kn * Jasmina Bernat 50 kn * Goran Šipek 50 kn * Milan Komljenović 140 kn * Bosiljka Čelant 300 kn * Božica Piskić 20 kn * Hotel Concordia, Trogir 500 kn * Kristina Filipov 50 kn * Melanija Bakić 20 kn * Željana Bobanović 100 kn * Marija Brozović 1.000 kn * Josip Trbara 1.000 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Tonči Zelenika, Mostar 100 KM i 50 CAD * Juraj Pažin, Stolac 100 KM * Molitvena zajednica Emanuel, Grude 100 KM * Ljubica Jelić, Široki Brijeg 30 KM * Ljilja Grbešić, Široki Brijeg 100 KM * Maro Kaluz 150 Kn * Krešimir Kovačić 1.000 Kn * Blaško Kivić 200 Kn * Pavle Radonić 200 Kn + 300 Kn * Branko Dragoević 300 Kn * Dobročinitelji Preko O. Drage Kolimbatović 4.900 Kn * Pero Petanjak 100 Kn * Veronika Radić 50 Kn * Željka Vodopija 200 Kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 Kn * Ana Orić 200 Kn * Ivka Mlačić 800 Kn * Nada Alfirević 100 Kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Milijana Skarica 6.000,00 kn * Željko Nikolicić 50 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Stjepan Kozelka 50 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Tonči Zelenika, Mostar 200 KM * Benedikt Pehar, Čitluk 300 KM * Molitvena zajednica Emanuel, Grude 280 KM * Nikola Crnković 100 EUR

ZA GLADNU DJECU:

Tamara Leko, Mostar 50 KM * Irena Šimić, Humac 60 KM * L. B., Novi Travnik 50 KM * Blažena Bogdan 50 KM * Božidar Ravenščak 300 kn + 300 kn * Vesna Hećimović 150 kn * M. V. 500 kn * Cvjetka Mijić 50 kn * Slava Derek 200 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Prvoprijetnici župe sv. Petra i Pavla, Lovnica 100 KM * Ivanka Doko, Čitluk 50 KM * Komping doo, Vitez 100 KM * Mara Jurić, Bijelo Polje 140 KM * Anda Mihaljević, Nova Bila 100 KM * Nena Žagar 100 CHF * Slavko Babić 100 EUR * Tomislav Skroza 200 kn * Dubravko Dujmić 100 kn * Stevo Horvat 100 kn * Mateja Šimunić 500 kn * Paulina Krpan Bare 300 kn * Krešimir Kovačić 250 kn * Anica Pušić 700 kn * Dario Maradić 100 kn * Danijel Oprauš 50 kn * Tomislav Vojvodić 800 kn * Marijana Matić 20 kn * Obitelj Majić 500 kn * Senka Dominiković 100 kn * Goran Rupe 200 kn * Ždenka Sabljić 750 kn * Igor Kunčurat 300 kn * Tereza Đuratić 1.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Š. Judita Baljkas, Banja Luka 300 KN * Ljubica Jelić, Široki Brijeg 30 KM * Davorin Celo 900 KM * Orlandoo doo, Grude 1.500 KM * N. N. 50 kn * Blaško Kivić 100 kn * Mirna Nethig 100 kn * Kata Sabelja 100 kn * Lidija Petrač 70 kn * Mladen Crnekočić 100 kn * Viktorija Vičić 100 kn + 100 kn * Dario Časar 100 kn * Vesna Mohorovičić 40 kn * Željana Nižić 40 kn * Maja Peraica 200 kn

ZA GLADNE I MISIJI KISONGO U TANZANIJI:

Caritas Mostar, 1000 EUR * Župa Blagaj-Buna 1.040,06 KM * Robert Skejic 150 kn

ZA MISIJI DAKAWA U TANZANIJI:

Franciska Šakić, Sisak 50 EUR * svećenici Banjolučke biskupije: biskup Franjo Komarića 250 KM * biskup Marko Semren 50 EUR * vlč. Žarko Vladislav Ošap 100 KM * vlč. Adolf Višatnicki 100 KM * fra Ivo Lovrac 50 KM * fra Zoran Mandić 50 KM * vlč. Boris Ljevak 50 KM * fra Vinko Stičaja 50 EUR * vlč. Marko Crnjak 100 KM * fra Ivan Lovrić 100 KM * o. Zlatko Matić 50 KM * fra Ivan Lovrić 100 KM * o. Zlatko Matić 50 KM * vlč. Marko Vidović 100 KM * fra Anto Simunović 20 EUR * vlč. Anto Baresić 20 KM * fra Ivica Matić 50 KM * fra Čiro Lovrić 400 KM * vlč. Miljenko Ančić 100 KM * vlč. Anto Pelivan 100 KM * vlč. Vlado Lukenda 100 KM * fra Kazimir Dolić 50 KM * fra Pero Kuljić 20 KM * fra Jure Papic 50 KM * vlč. Ilijia Pilic 30 KM * vlč. Marijan Stojanović 100 KM * vlč. Pero Ivan Grgić 50 KM

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Mira Madunić 100 kn * Majke iz župe Pučišća 500 kn * Slavica Bilandžić 100 kn * Iva Miličević 150 kn * Ruža Doknjač 30 kn * Ana Mrgan 100 kn * Jasna Majcen 100 kn

ZA MISIJE, GLADNE I IZGRADNju CRKVE U KIGALIJU U RUANDI:

Snežana Udovičić, Žepče 100 KM * N. N., Ruža Perić, Kiseljak 100 KM * Ivanka Bencun, Kiseljak 100 KM * Davorka Cnoja, Crude 651 KM * Katarina Vajdoher 100 kn * Milan Čogelja 100 kn * Romano Tripalo 150 kn + 150 kn * Lidija Marković 20 kn * Marin Babić 200 kn * Igor Pivac 500 kn * Zoran Zoric 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Ob. Raguz, Aladinici 796,69 KM

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIIJU:

Marija Puharic 40 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Župa sv. Tome ap., Mostar 1.150 KM * PMI, Lug-Branković 1.260 KM * Sandra Ščukanec 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Ivana Vidović, Kiseljak 100 KM * Obitelj Majić 500 kn * Ivan Bošnjak 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Župa Neum 1.000 KM * Župa sv. Petar i Pavao, Mostar 875 KM * Biserka Zorbas 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Eko Veteran, Zagreb 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Župa Sv. Marije Magdalene, Sisačka Sela 462 kn

ZA POMOĆ STRADALIMA OD POTRESA U NEPALU:

Manda Kruščić, Gornja Tramošnica 300 EUR

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Blažica Šmalcelj 500 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:

N. N., Sarajevo 2.000 KN * N. N., Sarajevo 200 KM * vlč. Marko Lacić, Lovnica 100 KM * preč. Miroslav Agostini, Sarajevo 50 EUR * ob. Raguz, Aladinici 100 KM * Župa Blagaj-Buna 250 KM * Župa Brijesc, Sarajevo 200 KM * Župa Jablanica 100 KM * Župa Državnica 150 KM * Župa Katedrala, Mostar 440 KM * Župa Dračevac 900 KM * Župa sv. Petar i Pavao, Mostar 970 KM * Župa Stolac 600 KM * Župa Brčko 500 KM * Župa Škikara 111 KM * Župa Zavidović 460 KM * Župa Šesveteska Sela 750 kn * Župa Oroslavje 780 kn * Župa Zabok 410 kn * Župa Sv. Anastazije, Samobor 845 kn * Župa Resnici 1.670 kn * Župa Vetrovo 1.300 kn * Župa Rakovica 300 kn * Župa Marija Bistrica 10.000 kn * Župa Bl. Majke Terezije, Koprinica 1.110 kn * Župa Sv. Jeronima 710 kn * Župa Sv. Josipa Radnika, Belišće 1.700 kn * Župa Mučeništva Sv. Ivana Krstitelja, Županja 5.000 kn * Marijan Najdek 100 kn * Franjevački samostan, Koprivnica 7.000 kn * Župa Bl. Dj. Marije 2.200 kn * Župa Sv. Petra, Šibenik 750 kn * Franjevački samostan, Šibenik 500 kn * Franjevački samostan, Virovitica 3.000 kn * Župa Svil Svetih, Dakovo 6.000 kn * Župa Sv. Stošije, Biograd 9.100 kn * Župa Sv. Antuna Pad. Smiljevac, Zadar 750 kn * Župa Vranjic 1.315 kn * Župa Prikazanja Bl. Dj. Marije 550 kn * Župa Bošković 873 kn * Župa Pakoštane 1.600 kn * Smokvica Zagreb d.o.o. 1.000 kn * Ana Ribić 500 kn * Šnježana Runjak kn kn * Irma Josica Grdović 450 kn * Ivanka Vincetić 50 kn * Stjepan Najman 150 kn * Davorka Vujičić 50 kn * Željka Tukić 98 kn * Bibljiana Pernar 50 kn * Elana Busanić 100 kn * Matilda Raguž 100 kn * Župa Dugi Rat 1.500 kn * Stjepan Prevarić 50 kn * Dragica Milek 100 kn * Adela Karminski 30 kn

POSTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

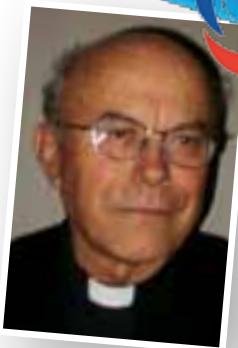
Eko Veteran, Zagreb * N. N., Šibenik * Nikola Simeonović * Djeca Župe Sv. Pavla, Zagreb - Retkovec

Maja Ivković Buterin 100 kn * Milan Šimunić 50 kn * Marija Leko 50 kn * Tonka Matić 100 kn * Župa Gospe Fatimske, Labin 2.070 kn * Sestre Karmeličanke, Hrvatski Lekovac 200 kn * Župa Karlobag 1.700 kn * Senka Čalušić 100 kn * Ivan Urbanić 100 kn * Ivan Jambrošić 50 kn * Slava Fundak 50 kn * Ljuba Guberac 75 kn * Ruža Matkić-Dautanec 200 kn * Ljubica Galić 20 kn * Slavica Komarec 20 kn * Jele Woska 30 kn * Gordana Budic 40 kn * Karlo Miletic 100 kn * Božo Duvnjak 200 kn * Frančiška Klopcić 10 kn * Matija Popović 100 kn * Školske Sestre Franjevke, Lovret - Split 2.000 kn * Zora Rendulić 50 kn * Specijalistička Ginekoloska Ordinacija, Belišće 300 kn * Sanela Jurić 50 kn * Toma Lučić 100 kn * Ivo Ančić 50 kn * Mato Olujević 100 kn * Marijo Radonić 150 kn * Kata Majković 30 kn * Bosonoge Karmeličanke, Levanjska Varoš 200 kn * Antica Mačračić 100 kn * Zora Karlović 50 kn * Franjo Čuk 50 kn * Krešimir Pudar 200 kn * Tajana Branković 50 kn * Mijo Fett 200 kn * Sanjela Dobrilja 50 kn * Jure Kutleša 100 kn * Borislav Romić 750 kn * Lucija Slamić 300 kn * Paško Ivanović 73 kn * Nevenka Dobrila 400 kn * Mima I Mladen Rovis 150 kn * Župa Podgorač 440 kn * Župa Sv. Nikole Tavelića 400 kn * Fra Branko Mijić 200 kn * Petrica Košić 200 kn * Stjepan Ratajec 100 kn * Radivoj Restović 500 kn * Marijan Crvarić 50 kn * Vida Štanfel 100 kn * Ana Antić 100 kn * Nataša Ladavac 100 kn * Gordana Nimac 200 kn * Župa Belica 5.000 kn * Ante Fabrić 2.000 kn * Župa Sv. Obitelji, Osijek 3.000 kn * Župa Murter 5.000 kn * Župa Žrnjin 500 kn * Župa Lijenjan 150 kn * Ozana Palić 100 kn * Salem 50 kn * Župa Sv. Vinko Pallottija, Vinkovci 1.334 kn * Pavao Mesarić, Vratnišec 800 kn * Višeslav Užarević 500 kn * Župa Sv. Ivana Krst., Pula 2.510 kn * Ranka Radonjić 100 kn * Duro Petričarić 250 kn * Samostan sestara Srca Isusova, Rijeka 100 kn * Valent Sakač 30 kn * Župa Nerezine 700 kn * Manda Suknjar 889,78 kn * Ruža Vukadin 500 kn * Janja Rušec 200 kn * Dubravka Juras 700 kn * Župa Kaštelir 1.280 kn * Davor Bagarić 200 kn * Ana Dinařina 100 kn * Krešimir Kovačić 500 kn * Župa Gornja Rijeka 200 kn * Josip Bubanović 100 kn * Slaven Šuman 300 kn * Ana Švica 200 kn * Franjo Ivošević 100 kn * Fra Augustin Tomas 300 kn * Davor Škrbinac 100 kn * Marino Ujić 500 kn * Bratstvo Sv. Filipa I Jakova, Ponikve 10.000 kn * Šnježana Kruhak, Umag 2.850 kn + 450 kn * Franjo Rašonja 100 kn * Irene Radoš 200 kn * Josip Koščak 500 kn * Župa Vrbno 250 kn * Žurica Grabovac 100 kn * Nina Vodopić 200 kn * Franjevački samostan, Našice 200 kn * Nikola Ćibarić 50 kn * Župa Gospa od Zdravlja, Šibenik 500 kn * Violeča Filić 100 kn * Tamara Bubalo 100 kn * Andelka Ramić 25 kn * Branko i Renata Pećnjak 300 kn * Sestre franjevke, Šibenik 500 kn * Nikola Barbarić 30 kn * Ivica Madunić 30 kn * Janja Ukušić 200 kn * Mihaelović Vicko 100 kn * Ruža Funjak 50 kn * Marko Zvonimir Bulimbašić 200 kn * Rastko Stojanović 50 kn * Antonija Cirkvenić 50 kn * Kogl 100 kn * Milošrdne sestre sv. Križa, Rijeka 200 kn * Mihal Klarić 20 kn * Stanislav Mlakar 100 kn * Luca Matić 100 kn * Ines Lupetina 50 kn * Milena Godinović 50 kn * Župa Orubica 400 kn * Mrakovčić 50 kn * Luce 100 kn * Župe Kukuljanovac i Škrlevo 600 kn * Dragutin Božić 300 kn * Mato Mitrović 300 kn * Dragan Novaković 100 kn * Marjan Strugar 100 kn * Josip Rajčić 140 kn * Tadija Kutleša 50 kn * Župa Kraljevica 384,62 kn * Župa Bakarac 30 kn * Nevija Kolić 100 v * Marija Baćo 30 kn * Katica Brnjić 400 kn * Željka Znidarić 100 kn * Marija Krizmanić 200 kn * Ivica Hrdi 50 kn * Župa Vojnić 940 kn * Željko Pavičić 500 kn * Jela Žitnik 50 kn * Zlata Domović 1.000 kn * Jan Crlić 100 kn * Davor Lacković 45 kn * Vinko Tomic 50 kn * Olgica Šegon 100 kn * Dragica Cepetić 100 kn * Luca Radman 20 kn * Antonija Hristov 200 kn * Marija Grđan 300 kn * Ljiljana Žmijšla 200 kn * Branko Marčić 100 kn * Popinjā Mihail 220,22 kn * Dragutin Šimek 500 kn * Eduard Poljanac 40 kn * Mara Usorac 40 kn * Luka Vučetić 50 kn * Žarko Šuško 100 kn * Obitelj Majić 300 kn * Lucija Peloža 100 kn * Stjepan Stanišić 50 kn * Branka Jembrin 100 kn * Helena Pribić 100 kn * Mirela Mrnić 100 kn * Ružica Trušček 100 kn * Nedja Buterin 100 kn * Višnja Kovačić 50 kn * Mladenade Tadej 50 kn * Kate Bosnić 50 kn * Celend O.D.O. 100 kn * Ljerka Balašović 100 kn * Leona Rašica 50 kn * Tomislav Jakopa 50 kn * Župa Tomašića 799 kn * Jozo Sopta 545 kn * Antun Maričević 100 kn * Don Jure Zubović 200 kn * Župa Uskrsnuća Kristova, Čepin 1.500 kn * Darko Ilić 50 kn * Danko Ivošević 100 kn * Željka Tukić 98 kn * Bibljiana Pernar 50 kn * Elana Busanić 100 kn * Matilda Raguž 100 kn * Župa Dugi Rat 1.500 kn * Stjepan Prevarić 50 kn * Dragica Milek 100 kn * Adela Karminski 30 kn

Spomen na vlč. Josipa Racana

Vlč. Josip Racan, svećenik Porečke i pulskе biskupije, preminuo je u 77. godini života i 50. godini svećeništva u župnom stanu u Potpićnu. U župnoj crkvi u Svetvinčentu sprovodnu misu i pogrebne obrede na mjesnom groblju, uz nazočnost četrdesetak svećenika te brojnih vjernika iz raznih župa u kojima je pokojnik djelovao, predvodio je 27. srpnja 2015. umirovljeni biskup Ivan Milovan. Biskup je spomenuo kako ga u toj crkvi, gdje je prije nepunih pedeset godina pokojnik slavio svoju mladu misu, vjernička zajednica ispraća na vječni počinak.

Cijeli je svoj život posvetio pastoralnom djelovanju i unatoč ozbiljnim zdravstvenim potekoćama uvijek je spremno sudjelovao u svim zajedničkim projektima, ali i u brigama, tjeskobama i naporima svoje biskupije i cijele Crkve, rekao je biskup u homiliji. Vlč. Racan rođen je 5. ožujka 1939. u selu Režanci, nedaleko od Svetvinčenta, kao najmlađe od šestero djece. Osnovnu školu pohađao je u rodnomu selu od 1947. do 1951., a gimnaziju u Biskupskom sjemeništu i Državnoj gimnaziji u Pazinu. U Pazinu je pohađao i Visoku teološku školu, gdje je aksolvirao 1966. godine. Red đakonata primio je po rukama biskupa Dragutina Nežića, koji ga je zaredio i za svećenika 11. srpnja 1965. godine u Puli. Mladu misu proslavio je u Svetvinčentu 8. kolovoza 1965. godine. Prvu svećeničku službu, od 1. rujna 1965., obnašao je u Novoj Vasi Porečkoj. Tri godine kasnije biva imenovan duhovnim pomoćnikom u Poreču i Fuškuliu, a od 1971. pastoralnim suradnikom i katehetom u istim župama. Godine 1973. imenovan je župnikom Svetog Lovreča Pazeničkoga i Gradine, gdje ostaje do 1997. U listopadu 1997. postaje župnikom u Brtonigli, Novoj Vasi nad Mirnom i Materadi. Godine 2004. upravljao je privremeno župama Novigrad i Dajla. U kolovozu 2008. postaje župnik Gračića, a 2014. biva imenovan župnikom Župe sv. Bartola apostola u Tupljaku, s prebivalištem u Podpićnu. Unatoč krhkemu zdravlju, napose u poznim godinama, revno je vršio povjerene mu službe, nastojeći svojim svećeničkim životom djelovati na slavu Bogu i na dobrobit narodu. Vlč. Racan je za vrijeme župničke službe u Brtonigli, Gračiću i Tupljaku, od 2003. do 2014., obnašao i službu dijecezanskog ravnatelja Papinskih misijskih djela u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Redovito je sudjelovao na godišnjim skupštinama PMD-a i na susretima hrvatskih misionara. Za njega su susreti s misionarima bili veliko obogaćenje i prava duhovna obnova, a znao je reći u užem krugu sugovornika da ne odlazi na godišnje odmore nego novac koji bi potrošio na odmoru daruje kojemu od prisutnih misionara. Široj je među svećenicima i vjeroučiteljima misijsku svijest i poticao ih na provođenje akcija i projekata za misije. Organizirao je skupljanje maslinovih grančica koje su se slale u Riječku nadbiskupiju da bi se na Cvjetnicu za ponuđene grančice skupljali novčani darovi za potrebe misija. Zahvalni Bogu za njegov život i svećeničke službe, molimo za njegov vječni mir, a Gospodin, kojemu je služio, neka blagoslovi njegov rad i Porečku i Pulsku biskupiju, čiji je bio častan svećenik.

MISIJSKA KRIŽALJKA – RUJAN 2015.

Radosna vijest	Pribor	Crne ovce	Nepoznata osoba	Jedna (njem.)	Grad rođenja majke Terezije	Gram	Prijedlog	Vrsta plina	X L	Povišenje (grč.)	Vreća (tur.)	Birovina	Radosna vijest
Kršno ime i prezime majke Terezije													Radosna vijest
Njiva zasijana lanom						Bunilo Vrsta papige							Radosna vijest
Mjera za površinu			Biblijsko ime Litra				Kisik Ženljiga rada majke Terezije			Stanje tekućine Vrsta pića			Radosna vijest
Aparat za pisanje na daljinu													X Mjera za površinu
			Ime (str.)				Oregon OCL			Uzdah Lopov			Radosna vijest
			E						Broj Gle				Radosna vijest
			Radosna vijest	Vrsta bolesti							Uran Prvo slovo		Radosna vijest
			Radosna vijest	Grad djelovanja majke Terezije									Radosna vijest

Rješenja iz prošlog broja: MIVA, PAUL SCHULTE, KRISTOFOR.

